LABDARÚGÁS

Egymás után — negyedszer!

ARA: 4 FORINT, 1972. JÚLIUS. XVIII. ÉVF. 7. SZ.

Hárman az Újpesti Dózsa fiataljai közül: Dunai III, Juhász, Tóth (Biró János felvétele.)

Újpesti Dózsa—Videoton 3:1. Bene megszerzi a lila-fehérek harmadik gólját. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

Újpesti Dózsa—Csepel 2:0. Dunai II (10) belövi az első gólt Lanczkor hálójába. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

Lila-fehér negyedszer is!

A győztesnek járó elismeréssel, tisztelettel, szeretettel üdvözöljük 1971—72 magyar bajnokát, az Újpesti Dózsát!

Az újpestiek dicsőségkönyve újabb fejezettel bővült: 1969 óta immár sorrendben negyedszer leng a győzelmi árbócon a lila-fehér lobogó. A magyar futball felszabadulás utáni korszakának legeredményesebben szereplő együttese az újpesti gárda, hisz ez a *nyolcadik* aranyérmes évük. A felszabadulás óta pontosan 30 alkalommal álltak csatasorba legjobb csapataink — azonban csak 29 bajnokot avattak, mert 1956 őszén nem fejezték be a küzdelmet —, ám a nagy riválisok legjobbjai is — az FTC, a Honvéd és a Vasas — csupán 5—5 bajnoki címet ünnepelhettek. Sok víznek kell lefolynia tehát a Dunán, míg valamelyiknek sikerül utolérnie az utolsó négy évben elsöprő lendülettel előretört újpestieket. Bizony, ez nem lesz könnyű feladat, hiszen a lila-fehérek házatáján ezzel az újabb sikerrel bizonyára nem tekintenek lezártnak egy sikerdús korszakot, hanem nyilván azon törik a fejüket, hogyan lehet az úton még eredményesebben haladni.

Hogyan született meg az újabb siker, mikor vált ismét reménykeltővé a lila-fehérek helyzete, s hogyan realizálódott a szakvezetés terve?

Előre kell bocsátanunk, hogy már az új bajnoki évre való felkészülés szakaszában is mindenki érezte, hogy élvonalbeli csapatainknak páratlanul nehéz évük lesz. A bajnoki küzdelmekkel egyidőben kell helytállaniok a nemzetközi kupatornákon. S ami még ennél is fontosabb volt: a bő válogatott műsor szereplőiként képviselni kellett a nemzeti színeket, elsősorban az EB és a VB küzdelmeiben, lehetőleg úgy, hogy feledtessék a korábban esett súlyos csorbákat. A felelősség és a teher fősúlya természetesen a válogatott keretek többségét adó klubokra nehezedett: az Újpesti Dózsa, a Ferencváros, a Bp. Honvéd és a Vasas szakvezetésének és labdarúgóinak sokféle hangszeren kellett játszania. És mondjuk meg őszintén: az előadásokon nem valami magas művészi fokon „muzsikáltak" az együttesek. Még az újpesti zenekarban sem. Sőt, a tavalyi, tavalyelőtti művészek egyike másika olykor hamis hangokat fogott...

Az ősszel úgy látszott egy darabig, hogy a lila-fehér csapat fejlődése tovább tart, egységesebb együttes alakul ki. Szinte mindenki azt remélte, hogy a BEK-ben vége szakad az évek óta tartó gyengeségi periódusnak, s nem kevesen számítottak az Újpesti Dózsa döntőbe jutására. Ma is sokan állítják — nem is alaptalanul —, hogy a Megyeri úton le kellett, és le is lehetett volna győzni a Celtic csapatát! Ám a nagy lehetőség kihasználatlanul maradt. Az az érézésünk, hogy ez a sikertelenség negatív hatást gyakorolt a csapat további szereplésére, fejlődésére és előrehaladására. Ennek ellenére, a lila-fehérek fölénye csapatjátékban, egyéni teljesítmények dolgában, gólképességben az őszi idényben is megnyilvánult és pontokban is kifejezésre jutott. Huszonnégy pont megszerzése szerepelt az újpesti tervekben — mint azt Kovács Imre annakidején megnyilatkozta —, s ezt a csapat teljesítette! S ezzel, 4 döntetlennel és a Bp. Honvédtól elszenvedett egyetlen vereség ellenére, 4 pontos előnnyel fordult a tavaszba, s olyan gólkülönbséggel, — 44—14! — amilyet senki a riválisok közül meg sem közelített. Az sem volt megvetendő eredmény, hogy a góllövő lista első 6 helyezette közül négy dózsás volt: elöl holtversenyben 16—16 góllal Bene és Fazekas, majd a fradis Szőke nyomában, Albert Flóri mellett 9 góllal az egyre inkább magára talált, újraéledt Dunai Anti.

Senki nem kételkedett abban, hogy az előny elég lesz az újabb bajnoki címhez. Úgy vélték, ez a helyzet olyan önbizalmat ad, amelyre támaszkodva el lehet végezni a szükségessé vált csapatjáték és stílus formálást. Ez azért látszott parancsoló szükségességnek, mert a lila-fehérek játékát eléggé kiismerték az ellenfelek.

A tavasz abban tökéletesen beváltotta a reményeket, hogy elegendő volt az ősszel szerzett pontelőny, mert voltak olyan időszakok is, amikor még növekedett is az előny a riválisokkal szemben. Ami a csapatjátékot illeti, az már csalódást okozott. A szükséges új vonások sem a stílusformálás, sem a csapatrészek játékszínvonala vonatkozásában nem mutatkoztak. Hamarosan kiderült, hogy a hátsó alakzatok viszonylag könnyen zavarba hozhatók, e sor átalakítása még nem hozta meg a várt eredményeket. A fiatalok — Maurer és Horváth — még nem rendelkeznek azzal a biztonsággal, amely posztjaikon alapvető követelmény. Nekik még sok tapasztalatra van szükségük. Szentmihályi és Juhász volt a fix pont.

A középpályán sem volt könnyű a helyzet, hiszen Göröcs helyének betöltése még olyan tehetséges labdarúgó számára sem egyszerű, mint Dunai III. Az ő színei azonban egyre inkább közelítenek a kiteljesedéshez. S bizonyára jobban rányomták volna bélyegüket a lila-fehérek középpályás játékára, ha Zámbó, az ősz legjobbja nem esett volna vissza.

A támadósor teljesítményét három tényező befolyásolta erőteljesen. Az egyik az, hogy Bene Feri összteljesítménye erősen hullámzó volt. Ezen keveset változtat az a tény, hogy a góllövésből jobban kivette részét, mint egy évvel korábban, amikor 24 góljával Kozma mögött a második helyen végzett a listán. Megállapításunk csak látszólagosan ellentmondásos. Mert igaz ugyan, hogy aki sok gólt lő, az lényegében megtette kötelességét. Azonban Bene éppen a jelentősebb ellenfelek ellen játszott mérsékelten, s neki is része van abban, hogy a Tatabánya, az FTC, a Bp. Honvéd ellen nem tudott a csapat győzni. Kiemelkedően csak a sereghajtó Haladás, jól pedig csak az Egyetértés és a Videoton ellen játszott, a többi találkozón közepesen és mérsékelten. A teljes igazság kedvéért azonban azt is meg kell mondanunk: az ő játéka bizonyos tekintetben mindig függvénye volt a Göröccsel való összeszokottságának, s az ő korában már sokkal nehezebb dolog bizonyos fokú stílus és feladat változtatás. Meggyőződésünk azonban, hogy rá még sokáig lehet számítani.

A másik tényező, ami negatív befolyást gyakorolt a csatársorra: Fazekas kiválása a tavaszi 8. fordulóban. Ilyen típusú és ilyen szereppel megbízott klasszis futballistát ma egyetlen magyar csapat sem tudna nélkülözni.

Végül pedig a harmadik ok: nem dőlt el még véglegesen a balszélső személye. Nagy László, Zámbó, Tóth András váltogatta egymást ezen a poszton. Ez aztán nemcsak a csatársorra, hanem a középpályára is árnyékot vetett, mert hol ott, hol itt változott a helyzet. Persze, a kísérletezés teljesen jogos és az Újpesti Dózsa erejére, a szakvezetés bátorságára, és a játékosok önbizalmára vall, hogy a bajnoki címért folytatott küzdelem ellenére sem függesztették fel a kísérletezést.

Nem villogott úgy az Újpesti Dózsa, helyesebben: ritkábban villogott úgy, mint az utóbbi években. Mégis, tagadhatatlan, hogy azért akadtak tapsolnivaló játékai is. Voltak olyan pompás negyedórái, amelyek megdobogtatták a szíveket. S ilyenkor önkéntelenül is arra kellett, hogy gondoljanak a szurkolók: „lám, lám, ez az igazi... s mi lenne, ha ezek a villogások gyakrabban ismétlődnének, s valamivel hosszabb időre, mint negyedórákra..."

S ezek a villogások most sem hagynak nyugodni minket. Újra és újra elgondolkodtatnak. Mert szikrából

Álló sor balról: Pető gyúró, Bánkúti, Káposzta, Maurer, Horváth, Dunai III, Noskó, Juhász P., Kovács Imre edző. Térdel: Szentmihályi, Kellner, Göröcs, Dunai II, Tóth A., Borbély I. Ül: Fazekas, Bene, Zámbó, Nagy L. (Bíró János felvétele.)

lesz a láng: akik képesek olykor káprázt ató dolgokra, azok találják meg már végre a módját újra, hogy ne 10 percre, ne félórára, hanem másfélórára lobogjon, lángoljon a tehetség tüze, amely ott parázslik a Megyeri úti kemencékben.

Talán az a baj, hogy a magyar bajnoki aranyérem kikovácsolásához nem is kell olyan lobogó láng ... ?

Talán az a baj, hogy nem tragédia a mi bajnokságunkban mérkőzéseket veszteni, pontokat könnyelműen leadni, mert hát a vetélytársak is vesztenek és potyogtatják a pontokat, már nem is meglepetésszerűen?

Lehet, bizony lehet, hogy az is nyomós ok, hogy egy alapjában képességes csapatnak ma nem is kell olyan istenigazában megerőltetnie magát a bajnoki címért?

Ilyenkor, az ünnepi hangulatban talán éppen az előbb elmondottak ürügyén teszik fel egyesek a nagy kérdést: mit is ér az 1971—72. évi bajnoki aranyérem? A kérdésre nyíltan kell válaszolni, s akkor nem történik ünneprontás. Azt hisszük, nem kell sokat bizonygatni, hogy azokban az években, amikor Bozsikék és Hidegkútiék között folyt a lélegzetelállító küzdelem, s egyszer Kispestre, máskor a Hungária útra került az aranyérem, ilyen kérdés nem merülhetett fel. Egyszerűen azért nem, mert a bajnoki cím Magyarországon olyan értéket jelentett, amit játékban másutt, sehol a világon nem tudtak volna kifejezni.

Azt sem kell érvekkel alátámasztani, hogy a mai bajnokság színvonala jóval az ötvenes évek bajnokságának nívója alá esett, sőt, ha igazságosak vagyunk, azt is meg kell mondanunk, a mostani bajnokság tavaszi idényének szintje nem érte el az őszit, szerényebb volt valamivel az utóbbi éveknél is.

Mégis, mi az, ami semmit nem fakult?

A bajnoki cím, az elsőség, az aranyérem dicsősége!!!

Az, hogy a diadal becsületes küzdelemben született!

És az a vágy, hogy túlszárnyalják a mai sikert!

Hisszük, hogy ez a bajnoki győzelem újabb hajtó erő lesz az újpesti fiúk számára azért, hogy a lila-fehér zászló majd ötödször is felkússzon az árbócra. A többiek pedig bizonyára erőt merítenek a nemes ellenfél példájából és nem nyugszanak bele az ezüst, a bronz érem és a többi komoly helyezés változhatatlanságába.

Hadd fejezzük be ezt a rövid emlékezést azzal: az Újpesti Dózsa az aranyérem mellett annak örvendezhet, hogy olyan tehetségek bontogatták tovább szárnyaikat, mint *Juhász Péter, Dunai Ede, Tóth András, Nagy László*, akikre a távolabbi jövő csapata is felépülhet.

És örülhetnek a lila-fehérek annak is, hogy a bajnokcsapat mellett az élen végzett a tartalék együttes, az ifi és a serdülő csapat is. Nagy öröm az, ha nemcsak a múltba lehet visszatekinteni szívderítő dolgokért, hanem a jövő is derűsnek látszik ...

Tabák Endre

IDŐ, NYUGALOM ÉS TÜRELEM

Ennek a bajnokságnak három nagy szenzációja volt. Az egyik: a Salgótarján teljes beérése, s ennek nyomán izgalmas küzdelem a dobogóért az FTC, a Bp. Honvéd és a Tatabánya között. A másik: az MTK pompás hajrája, amely a reménytelen helyzetből vidám befejezést biztosított. A harmadik: a Vasas!

Mi is volt ez a Vasas szenzáció? A piros-kékek az ősszel hol megmosolyogtatták, hol megríkatták a híveiket. Az történt ugyanis, hogy fennállásuk óta soha olyan nagyszerűen nem szerepeltek idegenben. Az ott lejátszott mérkőzéseken 6 győzelmet arattak, 2 alkalommal döntetlent értek el, tehát veretlenek maradtak. A Fáy utcában azonban csak az egrieket győzték le keserves kínok között, s ezen felül csupán 2 sovány döntetlenre telt a tudományukból. E furcsaságok ellenére mindössze 2 ponttal maradtak le az őszi második helyezettől.

A tavaszi bomba Kispesten robbant: 2:1-re vezetett a csapat félidőben, de miután a másodikban percek alatt megfordult az eredmény, a Vasas valósággal összeomlott. Kispest egy olyan vereségsorozat kezdete volt, amely döbbenetes erővel hatott, s amelynek hatása alól tulajdonképpen nem is volt képes igazán felszabadulni sem az együttes, sem a szurkoló tábor.

Nincs abban semmi túlzás, ha azt mondjuk, hogy a tavasz legelkeseredettebb szurkolótábora Angyalföldön található. Ha ugyan megtalálható, mert a nézőtérről valósággal eltűnt...

„Ilyen még nem volt!" — mondotta végtelen szomorúsággal a minap egy közismert Vasas szurkoló. Pedig volt. Sőt, nem is egyszer, hanem kétalkalommal. Az 1947—48-as bajnokságban, amikor Csepellel és a zöldfehérekkel való izgalmas hajrában mindössze 1 ponttal maradtak le az aranyéremről, bizony senki nem hitte, hogy egy év múlva a *Bakó — Lőrincz, Lóránt, Siklósi — Moór, Marik — Illovszky, Kubala, Szilágyi I, Szilágyi II, Tóth Mátyás* összetételű csapat, amelyben olykor szerepet kapott *Pósa, Kotász, Kántor* is, s amely a bajnoki cím várományosa volt, csak a h e t e d i k helyen végez! Aztán érdemes vissza emlékezni egy későbbi bajnoki évre is. Kétszer egymásután nyertek a piros-kékek bajnokságot: 1960—61 és 1961—62-ben. Egy évvel későbben, 1962—63-ban azonban a bajnokcsapat, legrosszabbul szerepelve a fővárosiak közül, a 9. helyen kötött ki, mindössze 1 ponttal előzve meg a Komlót!

A múltat csak azért idézzük, hogy bizonyítsuk: nincs új a nap alatt. A sportban, a futballban nincsenek bérelt helyek sem fenn, sem lenn! Nem lehet mindig bajnokságot nyerni. Az Újpesti Dózsa is végzett már a felszabadulás utáni szakaszban a 7. helyen. A zöld-fehérek is megjárták időközben a 7., a 9., sőt a 10. helyet is.

A szurkoló tehát sír és nevet, örül és szomorkodik...

•

Mégis, miért csalódottabb a Vasas szurkoló ma, mint néhány évvel korábban a hasonló sikertelenségek időszakában volt?

Azt hisszük, ha erre felelni próbálunk, akkor bizonyos tekintetben rátapintunk az okokra, vagy azok egyes nem jelentéktelen részleteire. Az embereket azért érte — bizonyos tekintetben — a nagy megrendülés, *mert mást ígértek, mint amennyit nyújtottak.*

A szakosztály az őszi rajt előtt a *dobogós helyezést* iktatta tervébe. Persze, arra gondolni sem mert, hogy a hazai őszi mérkőzésekből csupán 4 pontot fog betakarítani, mint ahogy olyan tervet sem tartott volna reálisnak, amely 8 idegenbeli meccsből 14 pontot vár.

Nagy örömmel fogadták a téli tengerentúli portya eredményeit. A szakosztály itthon maradt vezetői ebből is arra következtettek, hogy a dobogós célkitűzés teljesen reális. Tavasszal majd a portyán újra összekovácsolódott együttes, a hazai pályán biztosan fordulatot ér el, s — mint ezt megnyilatkozták — a *második helyre* való törekvés is sikerrel járhat.

A tavaszi nyitányon aratott 1:0-ás győzelem a Videoton ellen nem volt meggyőző, a mérsékelt teljesítményt azonban még a vissza aklimatizálódás nehézségeivel magyarázták. A Salgótarjánban elért döntetlen reményeket ébresztett. De a következő találkozó a Fáy utcában már újabb árnyékot vetett. Az egyenlítés csak az utolsó pillanatokban sikerült a Tatabánya ellen. Egy héttel később Kispesten pompásan játszott a csapat egy félidőt! Ekkor még nem sokan gondoltak arra, hogy ez a Vasas hattyúdala. A második félidőben a megdöbbenés ült ki az arcokra, amit

Újpesti Dózsa—Vasas 1:0. Zűrzavar a piros-kékek kapuja előtt Hegyi (baloldalt a levegőben) fejese nyomán. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

Vasas—Sz. Haladás 5:2. Váradi B. lövése nyomán a labda Szarka kapujában. Ezzel lett 4:1 az eredmény. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

csak mélyítettek a további fordulók gólzáporos vereségei.

Nos, a sokkot az okozta, hogy a *szakosztályvezetés nem helyesen mérte fel a helyzetet. Túlértékelte* a téli portya eredményeit, értékét, s bizonyára *lebecsülte* azokat a hatásokat is, amelyeket az ismeretes Mészöly—Farkas ügy hullámverése keltett a szakosztályon, a csapaton belül, s amely hosszabb időre annyira megosztotta a kollektívát, beleértve a játékosokat, az edzőt, a vezetést. A nyugalom, amely az ősszel és a télen kialakultnak látszott, délibábnak bizonyult: gyorsan eltűnt, a legenyhébb felhősödés idején.

Ha alaposabb elemzés nyomán reálisabb célokat tűztek volna ki, s ezt az okok feltárásával együtt tudatosították volna a csapat hívei körében, bizonyára nem okozott volna oly nagy meglepetést a mérsékelt szereplés.

A Vasas csapata megérett az átszervezésre, szerkezetében és játékstílusában, s a játékosok egymáshoz való viszonyában egyaránt. S ez nem most felmerült szükségesség. Igaz volt ez már tavaly, igaz volt a téli felkészülési időszakban, és megoldatlan maradt természetesen tavasszal is. *Várfi Ferenc*nek a Vasas Híradóban megjelent nyilatkozatából egyébként kiderült, hogy ezt a piros-kékek elnöke világosan látja, s a vezetésnek vannak is megfelelőnek látszó tervei.

Az egyszerű, kívülálló néző minderre csupán a csapat szerepléséből következtethet. S mikor a gyakran változó összeállításokon gondolkodik el, helyesen látja, hogy a kísérletezés folyik. Persze, a kísérletezésnek határt szab a rendelkezésre álló játékos állomány. Igaz, azon érdemes elmeditálni, hogy törvényszerű-e a türelmetlenség. Már mint az, hogy egy-egy fiatalabb labdarúgót egy-két játék alapján ítélnek meg, s azután hosszú időre megint eltűnik az ifi vagy a tartalék együttes süllyesztőjében. Ezzel a gondolattal azért foglalkozunk, mert elmenőben az egyik mérkőzésről, így vélekedett néhány társával vitatkozva az egyik szurkoló: *„Ha egy tehetséges fiatal az első meccsen nem válik be, az nem tragédia. Senki sem lesz máról holnapra egyetemi tanár. Az a tragédia, ha a már számtalanszor leszerepelt egykori „menő" csendben sétál a pályán, mint akit semmi nem érdekel."*

A csapatkeresés szükségességét az is indokolja, hogy a Vasas játékosai általában nagyon mérsékelt sikerrel szerepeltek a bajnoki mérkőzéseken. Alig akadt olyan játékos, aki egyenletesen kielégítő teljesítményt nyújtott volna. Még a válogatott *Fábián* sem — igaz, ő nem mindig a megszokott helyén szerepelt —, sőt kifejezetten rossz napjai is voltak. Még a nagyon tehetséges *Török*nek is akadtak egészen gyenge játékai, bár ő volt az, aki általában átlagon felülit nyújtott, két esetben pedig kiemelkedőt. Nem segítette csapatát ezen a tavaszon a másik válogatott, *Vidáts* sem, részben eltiltása, részben pedig hosszantartó sérülése miatt. Az ő megszokott, megbízható, lelkes közreműködése pedig nagyon hiányzott!

A többiek, főleg *Lakinger, Molnár, Kovács* játéka rítt ki a csapatból, de meglepetést okozott, hogy a mindig megbízható *Ihász* is nagyon rossz idényt zárt — csak a Videoton és az Ú. Dózsa ellen játszott jól. Csaknem hiába várták a nagy játékot a még mindig csak ígéret *Müller*-től, akinek csak egy-két mérkőzésen voltak a tehetségéhez méltó fellángolásai. *Mészöly* azon a hat mérkőzésen, amelyen játszott rapszódikusan szerepelt: vagy a mezőny legjobbjai közé tartozott, vagy pedig mérkőzést vesztő hibák sorozatát követte el.

Váradi Béla, a csapat legfiatalabbja, lassan megszokja az NB I légkörét. Még akadtak visszaesései, de a mérkőzések többségén, középpályán és szélen ő volt csapatának egyik legértékesebbje.

Nagyon nehéz bajnoki évet zárt a Vasas.

Vezetők, edzők, játékosok, szurkolók egyaránt nagyon sok tapasztalatot szereztek. Ha az ezekből adódó következtetések levonása az egész vonalon megtörténik — bizonyosak vagyunk abban, hogy így lesz, hiszen nyomai máris felfedezhetők —, akkor megtörténhet a kimozdulás a jelenlegi kátyúból.

— *Sem ráolvasással, sem vágyakkal és kívánságokkal, sem a múltba merüléssel nem lehet egy lépést sem tenni fölfelé* — fogalmazta meg *Várfi* Ferenc a helyzet elemzése alkalmával. — *Jól tudjuk, hogy csak a tervszerűség, a rend, a megfelelő színvonalú szakmai munka és ennek állandó ellenőrzése, segítése teheti sínre a mi vonatunkat. Ehhez azonban idő, nyugalom és kitartás kell.*

Mivel mi magunk is tudjuk, milyen erőfeszítések történnek a szakmai vezetés megerősítése érdekében, biztosak vagyunk abban, hogy az eredmények egy idő után fokozatosan jelentkezni fognak. S nem kétséges, hogy az angyalföldi szurkolók mai hangulata is feloldódik, hiszen ők örülni is tudnak — s örömük forrása a Vasas volt, nem is olyan ritkán.

t—e—.

Víg vég az MTK-ban

Minden baljóslatú előjel ellenére sem esett ki az NB I-ből az MTK, az 1971—72-es bajnoki küzdelmek során. És ennek a nagyon szerény eredménynek még őszintén örülni is tudnak az egyik legnagyobb múltú labdarúgó csapat hívei. Sőt, egyesek felsőfokon, egyenesen „csodáról" beszélnek.

Legfeljebb annyiban van igazuk, hogy a kék-fehéreknek ebben a valódi drámákkal terhes bajnoki évadjában tényleg voltak olyan periódusok, amikor az egész sportközvélemény úgy ítélte meg: *az MTK-n már csak a csoda segíthet.*

Minden rosszban van jó

Az MTK — megalakulása óta végig — a magyar labdarúgás élvonalát jelentette. A mostanihoz hasonló válságot először élt át hosszú történelme folyamán.

A tények közismertek: a bajnoki küzdelmek közben — a játékosok és a szakvezetés között támadt ellentétek miatt — az egyesület vezetősége kilenc standard játékosát tiltotta el hosszú időre a további szerepléstől. Amire ugyancsak nem volt példa a magyar sporttörténelemben. A következmény: az őszi szezon végén az MTK — messze lemaradva a teljes mezőnytől — mindössze hat pontot gyűjtött. A csapat sorsa — úgy tűnt — megpecsételődött.

Pedig tehetséges gárda állt a — szintén nagyon fiatal, épphogy kialakulóban levő, alig összerázódott — „nagyok" helyére, próbált meg helytállni a magyar bajnokság — sokat bírált, de mégis csak egy más, magasabb „súlycsoportot" jelentő — porondján.

Nem sikerült — nem sikerülhetett — nekik. De régi közmondás, hogy minden rosszban van valami jó! Ebből a rosszízű, zűrzavaros ügyből is született pozitívum. A legfőbb, hogy felszínre került az utóbbi évek egyik legtehetségesebb középhátvédje — a még mindig ifjúsági — *Kanász,* aki azóta is állandó tagja az első csapatnak, és felfigyelhettünk olyan játékosokra, mint Mezei, Csorna, Kermanidisz és Borik.

A tavaszi idény úgy kezdődött, hogy az eltiltott játékosok legnagyobb része menlevelet, játékjogot kapott. Valamivel később valamenynyien ismét együtt voltak a pályán.

Kemény, mint a gyémánt

Én viszont most Sándor Károllyal, az MTK harmadik „aranycsapatának" egyértelműen egyik legjobb, legjellegzetesebb, legmarkánsabb képviselőjével vagyok együtt.

Orth, Braun, Molnár, Opata, Jeny, majd Kalmár, Cseh II, Mándi, Bíró, Sas, Turay, Szabó Tóni után ők — Sándor, Hidegkúti, Zakariás, Palotás, Lantos, Kovács Imre, Kovács József, Gellér, Börzsei — jelentették a harmadik „hullámot".

Emlékszem arra a mérkőzésre, amikor Sándor Csikart — még ismeretlenül — először láttam az Üllői úton, az ifi-válogatottban, az osztrákok ellen — balszélsőt (!) játszani. Percek alatt a közönség kedvence lett. Kemény volt, mint a gyémánt, gyors és gólratörő.

— *Azon a napon szakadt le a tribün. Borzasztó volt* — tereli el a szót. Nem szereti, ha dicsérik.

— *De a nagyok 5:2-re legyőzték az osztrákokat* — veszem át a labdát, folytatom a spontán jött „Ki mit tud"-ot.

Sándor még abban az évben — 1947-ben — az MTK játékosa lett. *Bukovi Márton,* — a kezdeti szertelenségeket fokról fokra lefaragva — a világ egyik legkiválóbb jobbszélsőjét nevelte belőle.

Hogy Sándor Károly még ma is az MTK aktív embere, ez már egyes egyedül születési „hiba", az ő legegyénibb alkati tulajdonsága. Elnökségi tag és tagja a szakosztály vezetőségének is.

Kerek negyedszázadot töltött a kék-fehéreknél. Erről ennyit vall:

— *Gyerek voltam, amikor ide kerültem. Én már nem tudom elképzelni az egyesület nélkül az életemet. Azt mondják, hogy a pályán tettem egyet s mást a csapatért annakidején. Én viszont csak azt tudom mondani: ma is megteszek érte mindent.*

A valódi csoda

A „gyerekből" immár apa lett. És ez a valódi csoda. Huszonnégy évi — közmondásosan szép — házasság után született meg a kis Karcsi. Két súlyos gyász — Sándor Károlynak és a feleségének édesanyja is meghalt két napon belül — siettette a gyermek születését. Egy kiló néhány dekával jött a világra. Az édesanya és az orvosok gigászi küzdelembe kezdtek. Karcsi már fél éves, és több mint öt kiló.

Megemlítem, hogy szóbeszéd tárgya volt, miszerint Sándor Károly veszi át a csapat edzésének vezetését.

— *Valóban szóba került a nevem* — erősíti meg a kósza híreket. — *Mostani idegállapotomban azonban felelőtlenség lett volna elvállalnom. Nem érzek ennyi erőt magamban most.*

A további beszélgetés során is példát ad önmérsékletből és önismeretből:

— *Amikor a régi nagy csapat, szinte egyszerre kiöregedett, kiderült, hogy a vezetőség elfelejtett az utánpótlásról gondoskodni. Itt álltunk az NB I-ben egy NB I B-s garnitúrával. Hosszú évekbe telt, amig az új vezetés, hosszú távú tervet dolgozva ki, évről-évre tehetséges fiatalokat igazolva, a csapat ismét megindulhatott a tabellán fölfelé. Úgy festett a dolog, hogy megint szép napok vir-*

MTK—Sz. Haladás 6:0. A hat gól közül négy. Dunai befejeli a másodikat. **(Folytatás a következő oldalon.)**

Kovács 16 méterről küldött bombájával 4:0.

A 65. percben Kiss érte el az ötödiket.

A 75. percben Kunszt szerezte meg a hatodikat. (MTI Fotó, Benkő Imre felvételei.)

radnak ránk. Palicskó Tibor egyetlen éves működése után, az egyidényes bajnokságban csoportunkban, a Dózsa mögött a második helyen végeztük. Utána is jól indult minden. Egészen addig, amíg a múlt bajnoki idény derekán, a legfontosabb pontgyűjtő szakaszban be nem ütött a „krach”.

— Miért ütött be?

Most sem kertel, nem köntörfalaz:

— Ma már, szerencsére, indulatok nélkül, tárgyilagosan beszélhetünk erről is. Közösen követtük el a hibát. Nem menthető fel egyetlen játékos, egyetlen vezető sem. Magamat is beleértve.

Nagy tanulság lehet

A lecke — úgy tűnik — használt.

— Most foglalkozunk a csapattal annyit, amennyit a mai labdarúgók igényelnek. Bukovi Márton még vezethetett egyedül egy labdarúgó csapatot. Olyat, amely kétszer nyert bajnokságot. Puskásék, Bozsikék ellen! Ez ma már nem megy. Nem lehet három emberre, a szakosztályvezetőre, az edzőre, az intézőre hagyni a klubot. Nem lehet csak az ő jelentéseik alapján kormányozni. Nem vezetés az, amely megjelenik egy-egy ünnepi vacsorán, vagy lemegy a győztes meccs után és kezetráz. És még gyorsabban eloson a vereség után. Az igazság az, hogy a csapatot magára hagytuk. Elsősorban én. Hozzám közel vannak a fiúk. Kötelességem lett volna előbb felfigyelni a panaszaikra, a bajokra.

Szép mondatok; kemény, őszinte, erős szavak. A mai fiatalok valóban mások. Bizonyos értelemben „többek” elődeiknél. Ha futballban még nem is. De azt már feltétlenül elvárják, hogy a vezetés például ne csak a labdát rúgó gépet lássa bennük. És ez nagy tanulság lehet — nemcsak az MTK számára.

— Ez a mostani gárda képes rá, hogy a harmadik hely után bármelyiket megpályázza. Úgy érzem, végleg eltűnt az ellentét is a „kilenc” és a többi között. Már együtt zsugáznak, egy asztalnál étkeznek és kupacba futnak akkor is, ha nem a kilencből az egyik szerezte a gólt. Szeretem nézni őket ilyenkor.

*

Az MTK új, tiszta lappal indul a következő bajnokságon. Az új mester: Dr. Kalocsay Géza, aki bajnokságot nyert már a belga Liège-zsel és a lengyel Górnik Zabrze-vel, ezenfelül sikerrel szerepelt a belgrádi Partizánnal is. Legutóbb pedig a Videoton csapatával. És Sándor Károly a vezetőség tagja. Aki nagyszerű labdarúgó volt, és nagyszerű ember — maradt.

Csillag István

Tatabányai luxus

A tavaszi idényben nagyon sok szó esett a Tatabányáról. Joggal. Nagyszerűen szerepelt, jól is játszott. Meglepetés, vagy nem meglepetés?

Nem meglepetés, hogy betört az élmezőnybe. Kis meglepetés, hogy nyomát sem látni a régen jobbára csak védekező Bányásznak. Meglepetés, hogy 13 tavaszi forduló után egyedül volt veretlen az NB I-ben. Nagy meglepetés, hogy a Tatabánya tavaszi bravúrsorozatától még a bajnok is elmaradt.

Váratlan mindez? A hosszú veretlenség mindenképpen. Az előkelő helyezés már kevésbé. Ez utóbbi ugyanis esztendőkön át megszokott volt Tatabányán. Nem véletlen, hogy az 1957-es idénytől számítva öt alkalommal hódította el a vidék legjobbja címet. A fenti időponttól ezév június 7-ig 451 bajnoki pontot gyűjtöttek, ennél több csak néhány fővárosi „nagynak" sikerült.

Másfél évtized alatt akadt már hosszú veretlenségi sorozata. Az 1958—1959. évi bajnokságban — ugyancsak Lakat Károly „mesterkedése" alatt — 1958. október 15-től (Csepel 0:5), 1959. május 10-i (Ferencváros 0:1), 13 mérkőzésen nem találtak legyőzőre. Öt bajnoki évben jutottak túl az irigylésreméltó 30 ponton, az „egyesületi csúcs" 1964-ből való, amikor 31 ponttal szerezték meg a harmadik helyet.

E sorok írásáig a bajnoki mérkőzéseket tekintve 12 találkozón veretlenek, s pontszámban 314-nél tartanak. Régi tatabányai rekordok dőlhetnek meg...

Csak a Tatai Rákóczitól kaptak ki — edzőmérkőzésen. Veretlenek maradtak (a túrák születése óta először) a téli jugoszláviai mérkőzéssorozaton, s veretlenség kellett ahhoz is, hogy az MNK döntőjébe kerülhessenek (idei MNK sorozatuk: Salgótarján 3:0, SZEOL 1:1, Ú. Dózsa 2:1).

Lakat Károly dr. először nem lelkendezett túlságosan, amikor mindez szóbakerült.

— *Amikor elkezdenek beszélgetni sorozatokról, akkor az a sorozat biztosan megszakad* — mondotta. — *Kár lenne...*

Egyetértettünk. Bizony kár lenne ha nem beszélnénk arról, hogy miként is történt tavasszal Tatabányán.

— *Az őszi idényt nem éppen diadalokkal zártuk* — kezdte Lakat dr. — *Az utolsó négy fordulóból egy mérkőzést nyertünk, hármat elveszítettünk. Az őszi bizonyítvány meglehetősen közepes volt: hetedik hely, 15 mérkőzésből 16 pont, 25:23-as gólarány. Elérkezettnek látszott az idő a csapat átszervezésére. Mindenekelőtt a védelem erősítésére gondoltam, felvetődött, hogy Szabó, vagy Hernádi hátravitelével felgyorsítom a sort. A végső döntés előtt a jugoszláviai téli túrán és az MNK mérkőzéseken utolsó bizonyítási lehetőséget adtam. A „veszélyben" levő játékosok bizonyítottak és így nem került sor az átalakításra.*

Bizonyos változások, szerepcserék azért történtek. *Kovácshegyi* és *Horváth* L., a jobb és a balhátvéd hol kettes, hol négyes mezt kapott, aszerint, ahogy a csapat érdeke kívánta. *Horváth F.* és *Lódi* is helyet cserélt. *Horváth F.* idegenül mozgott elől, hiányzott a védelemből, Lódi viszont hátul nem szerepelt megfelelően, finomabb játékát a támadósor igényelte. Így lett az ősszel még tizesben játszó Horváth F.-ből tavaszra kiváló ötös, Lódiból pedig irányító és a kapura is veszélyes tízes.

Szükséges volt más változtatás is. Ahogy Lakat dr. mondja, *Rothermel* felfogása jelentősen változott, mindez tükröződött jobb formájában és a védelem biztonságában is.

— *Külön örülök annak, hogy nemcsak a pontokat gyűjtöttük, hanem játszottunk is* — folytatta Lakat dr. — *Korábban az jellemezte az együttest, hogy körömszakadtáig védekezik, keményen harcol — aztán majd csak lesz valami... Most más a helyzet. Csatárjátékunk jelentősen javult, többek között azért is, mert nem vonunk vissza támadókat. Kevés klub játszik rendszeresen négy csatárral, hiszen a Szabó, Takács, Kőműves, Lódi, Tóth K. sorból csak Lódi húzódik vissza. Több mérkőzésünk előtt felmerült, hogy csökkenteni kellene a támadók számát és emelni a védőkét, taktikai okokból egy-egy híres, veszélyes csatár kikapcsolására. Nem csökkentettem, mert ez a változtatás visszalépést jelentett volna, s támadójáték kárát eredményezi. Megmaradtunk az NB I-ben meglehetősen luxust jelentő négy csatárnál. Most már sínen van a gárda. Kialakult az állandó csapat. A Rothermel — Kovácshegyi, Kovács I., Horváth L. — Horváth F., Laczkó — Szabó, Takács, Kőműves, Lódi, Tóth K. összetételű tizenegyen ritkán változtattam, melettük Csepecz, Nagy és Arany került szóba rendszeresen, játszott Fenyvesi és Hernádi is.*

Tóth Kálmán, a nagyválogatottnál is számításbavett csatár még hozzátette:

— *Ez a csapat évek óta épül, Lakat mester 1970 telén megkezdett alapos munkája meghozta a gyümölcsét. Sikerült mind a Ferencvárost, mind a Vasast megelőznünk, amire senki nem számított.*

Boskovics Jenő

Vasas—Tatabánya 1:1 — a Fáy utcában. Pupos lövését védi Rothermel. Fehér mezben Laczkó. (MTI Fotó, Petrovits László felvétele.)

Kocsisékkal — Kocsiséknál

A pálya zöld gyepén űzik, kergetik a bőrgolyót. A viadalt az ezerfejű Cézár figyelő szemekkel követi, s az akciókat a tetszés vagy a nemtetszés sokszor egetverő viharzása kíséri. Tapsol, lelkesedik, ha gördül az akció, ha pontosan száll a labda, ha bejönnek a cselek, ha a pompás lövések nyomán remeg a háló. Ha az elgondolásokat, a megoldásokat nem kíséri siker, harsan a fütty, zeng az elégedetlenség kórusa, szitok száll ezernyi ajakról.

A viharzó lelátón ezekben a pillanatokban talán senki nem gondol arra, hogy a 22 ellenfél minden vágya, gondolata, törekvése ugyanarra összpontosul: bevenni a várat, az ellenfél kapuját!

Mert hát a győzelem nemcsak a szurkoló számára öröm, hanem a játékos legnagyobb boldogsága is.

Aztán mindenért kárpótlást nyújt a küzdelmek nehéz percei után a meghitt családi kör, az otthon melege, amikor együtt van a család. Amikor a feleség és a gyerek együtt örül, vagy szomorkodik a zöld gyep lovagjával.

Mindezt *Kocsis Lajos* fogalmazza meg azon a véletlen találkozáson, a Margitszigeten, a Bp. Honvéd klubhelyiségében, amelyen mi másról is eshetett szó, mint a közös nagy szerelemről, a futballról.

Rövid kérdés — rövid válasz. Így folyt a beszélgetés. Aztán a felvetett téma valahogy kimerült. Rendhagyó dolog ez, hiszen a futballról szóló terefere a végtelenségig folytatható.

Úgy éreztem, hogy Kocsis, a Bp. Honvéd népszerű *„Kicsi"*-je most szívesebben beszélne inkább másról. Az EB utáni hangulatban ez teljesen érthető is.

Ha már eljutottunk a család említéséhez, úgy gondoltam, beszéljünk talán arról, mit csinál a futballista, amikor éppen nem játszik?

— *Tudod, szívesen vagyok otthon. Kati jó anya, határozott, megértő feleség. Erről ezernél is többször győződtem meg a hat esztendő alatt, mióta egymáséhoz kötöttük életünket...*

A rajongó szeretet hangjai valósággal dőltek a válogatott játékosból. A férj és apa szavaiból, az érzelmek áradásából tisztán megmutatkozott, mit jelent Kati a feleség, és Lali, a pöttömnyi trónörökös. (E sorok írója nemrégiben egy hosszú külföldi portyán volt együtt Kocsis Lajossal. Távol az otthontól, távol a hazától mindennel meg volt békélve, csak a család hiányzott neki kimondhatatlanul.)

Kocsis jellegzetes testtartása — lövéskor. (Fuszek Ferenc felvétele.)

Meghitt családi kör

A barátságos kis lakásban a Tizian hajú, melegbarna szemű asszonyka fogad, nyomában a kis eleven lurkó, Lali.

Lalinak azonnali közölni valója van:

— *Elmegyünk..., elmegyünk..., elmegyünk...*

— Hová Lalikám?

A kérdésre Kocsis válaszol:

— *Reményem van rá, hogy szellős, levegős, még barátságosabb környezetben új rezidenciánk lesz. Ez annyira izgalomba hozta Lalit, hogy mióta hallott róla, lépten-nyomon ezt újságolja ismerősnek, ismeretlennek.*

Az asztalon könyvek, folyóiratok, újságok. Cikkek, írások a legutóbbi EB-ről. Úgy látszik, ez még mindig legérdekesebb olvasmányai közé tartozik.

Engem most az érdekel, milyen az élete az élsportoló feleségének?

— *A férj természetesen keveset van együtt a családjával, s ha mégis hazaérkezik, rendszerint már fáradt. Mi marad hát a családnak? A pihenés, a nyugalom megteremtése, biztosítása. Még szerencse, hogy Lalika, gyerekes bohóságaival sűrűn megnevetteti apukáját. Úgy tapasztalom, ez talán a legjobb gyógyszer minden fáradtságra, ez oldja a szomorúságot, az izgalmakat.*

— Szomorúság, izgalom, — hát ilyesmi is akad a Kocsis familiában?

— *Hát igen, akad bőven egy vereség, egy gyengébb játék után. A kívülállók talán nem is sejtik, milyen a hangulat ilyenkor a családban. Lajos nehéz eset* — magyarázza tovább a feleség. — *Végtelenül bántja a vereség, alig lehet szóra bírni. A vigasztalásra kezdetben nem is reagál. Ha azután megnyugszik valamelyest, vége hossza nincs a magyarázatnak, a miértek felsorolásának.*

— S ha lecserélik?

— *Az attól függ, mi volt a lecserélés oka. Ha előre megbeszélt taktikai elgondolás, avagy sérülés következtében, akkor nincs semmi baj. Ha azonban gyengébb játék miatt kell elhagynia a játékteret, akkor teljesen magába roskad.*

— Talán nem kellene gyengébben játszania — vetem közbe félig komolyan, félig tréfásan.

— *Könnyű ezt mondani* — veszi a lapot a válogatott játékos — *furcsa gép az ember. Mindent elkövet a jó játékért. Hajt az edzésen, sportszerűen él, készül a mérkőzésre. Odafigyel a taktikai utasításra, bevágja, akár a leckét. Minden idegszálával a jó teljesítményre törekszik, s mégsem jön be semmi... A lábak ólomnehezek, közben néhány rúgást is kap a térdére, a bokájára, egy kis „gyógymasszázst" a bordájára. Csak csetlik-botlik a pályán, s még a tizenegyest sem rúgja be...*

Ma sem értem...

— Igaz, hogy a büntetőt csak rosszul lehet rúgni?

— *Hát persze! Sajnos ezt az utóbbi időben néhányszor be is bizonyítottuk. A románok ellen például én is... Ma sem tudom egyébként megérteni. Úgy esett rám a választás, hogy Páncsics nem vállalta. Talán azért nem, mert nem biztos a dolgában? Akkor mintha megszólalt volna bennem egy hang: „Te talán biztos vagy magadban?" Miért ne? — győzködtem magam — majd odateszem pontosan a léc mellé és kész... Nekifutottam, és nem a léc mellé tettem! Nem is tudom miért? Nagyon szégyelltem magam.*

— A döntőben lehetett volna javítani.

— *Valóban. Nagy elhatározások érlelődtek bennem, mindenképpen meg akartam hálálni Rudi bácsi bizalmát. Az elhatározásból azonban valahogyan görcsös akarás lett. Ha előre adtam a labdát, a partner nem indult be. Ha direkt játszottam meg, akkor éppen elindult. Persze nem őket hibáztatom. Én nem találtam meg az adott pillanatokban a helyes folytatást. Így hát nem is csodálkozom, hogy egyesek így teszik fel a kérdést: hogy lehet az, hogy aki 30—40 méterre is pontosan tud passzolni, miért nem találja meg a 10 méterre*

álló társát? Elvileg ez így igaz, de a valóságban másképp van néha ... sajnos ...

— És arra sem tudok még magyarázatot: mi okozza, hogy az egyik mérkőzésen fáradhatalanul játszom, a másikon pedig már 20 perc után levegőt sem kapok. Egyszer majd csak rájövök a titokra. De nem adom fel. Szeretnék újra kijutni az olimpiára és 74-ben a világbajnokságra is. Jól tudom, az óhaj kevés, de megdolgozom majd érte. Biztosan tudom, ehhez segítséget nyújt a klubom edzője, Mészáros József és Illovszky Rudolf szövetségi kapitány.

Ezt a segítséget minden bizonnyal megkapja.

A bizonyítás azonban Kocsis Lajos feladata!

Szeder Enoch

A Kocsis család. Virág, ünnepi torta gyertyával — ifjabb Kocsis tiszteletére. (Fuszek Ferenc felvétele.)

0:0-ra állt a Honvéd—Egyetértés, s Kocsis futott neki a 11-esnek, s nagy erővel a jobb sarokba vágta. Itt tehát nem hagyta ki. Az eredmény egyébként 4:0 lett. (MTI Foto, Petrovits László felvétele.)

TIZENHÁROM ÉVESEK

Három fiatal labdarúgó-palánta ül előttem, mindhárom tizenhárom éves.

— Engedjétek meg, hogy tegezzelek benneteket — mondom —, hiszen olyan fiatalok vagytok.

Összenéznek, láthatóan tetszik nekik, hogy így kezdem. Egymás után bemutatkoznak.

— *Dán György, 1959. május 19-én születtem, három éve játszom az FTC-ben* — így a legnyurgább, aki a legutóbbi két hónap alatt húsz centit nyúlt meg, már több mint 160-at mutatna a mérce, ha most odaállna.

— *Ferenci György, 1959. novemberben születtem, én már öt éve rúgom a labdát a Fradiban* — hármuk közül termetre ő a legkisebb.

— *Patay Sándor, 1959. május 30-án születtem, én is három éve vagyok az FTC igazolt játékosa.*

Az FTC serdülő negyedik csapatában játszottak a bajnoki év befejezéséig, mindhárman a csatársorban. Magyarázgatom, hogy nem kívánom őket „feldobni", hanem rajtuk keresztül egy kicsit közelebbről látni utánpótlásunk helyzetét. Ha valamelyik kérdésre nem óhajtanak válaszolni, akkor sincs semmi baj... Igaz, ilyen kérdés nem akadt.

— Ellenőrzik-e a Ferencvárosi Sportiskolában a tanulmányi eredményeiteket?

A kérdést természetesnek veszik, s válaszaikból nyomban kiderül, hogy nem is kifogásolják. Sem a kérdést, sem azt, hogy van ellenőrzés. Mert van. Igaz, csak egyszer akadt az egyik játékossal némi baj — nem közülük került ki —, de az is javított hamarosan. Viszont előfordult kimagasló teljesítmény is, de erről később.

— Mennyi az edzési idő egy-egy héten?

A kis Ferenci felel:

— *Kedden, csütörtökön és pénteken — általában e napokon — másfél-két óra. Gimnasztika, futás... Szabadrúgások, szögletek és még sok minden más gyakorlása. A szerdai napokon edzőmérkőzések, gyakran a Honvéd csapatával. Vasárnap, esetleg szombati napokon a bajnoki mérkőzések.*

— Fáradtság az edzések után?

Ilyesmi nem igen fordul elő velük. Nevesek arról, hogy mindenki mindig pontosan ott van a kezdés idejében. Kihagyott edzés? Csak akkor, ha valaki előzőleg iskolája úttörőcsapatában játszott. Ezt előzőleg, esetleg utóbb bejelentik. Természetesen mindhárman úttörők.

— Kaptok-e elméleti oktatást is?

Igen... Edzőik — már több is akadt, s az új bajnoki évre is újat kapnak — gyakran magyaráznak arról, hogy milyen a következő ellenfél, mire, kire kell vigyázniok. Télen a Bakáts téri iskola tornatermében, a felkészülési edzéseken a tábla is előkerült.

Nevelés... Szeretettel beszélnek edzőikről, az FTC-vezetőkről, különösen *Logodi Laci* bácsiról, az intézőjükről, aki még azt is megmondja nekik, hogy a mérkőzéseik előtt mikor és lehetőleg mit egyenek, avagy mit ne, aki a szüleikkel is kapcsolatot tart.

Mintha csak az édesapjukról beszélnének.

— Ismeritek-e azt a jelszót, hogy egy mindenkiért, mindenki egyért?

Gyorsan kiderül, hogy a csapatszellemmel sincs baj. Mindenki mindenkivel jóban van, többen nemcsak a pályán, a játéktéren találkoznak egymással, hanem ugyanabba az iskolába járnak, sőt ugyanannak az osztálynak a tanulói. S hogy menynyire nagy a barátság, azt legjobban a kérésük bizonyítja: ne csak róluk írjak, hanem a többiekről is. *Kovalik* Jánosról, *Szokolai* Györgyről, a kapusról, *Papanikolay* Lászlóról, a balhátvédről, aki a 11-eseket szokta rúgni, *Novák* Laciról, *Sipos* Józsiról, *Gábor* Gézáról. Nem győzöm írni a neveket, de majd később is felbukkan még néhány.

— Olvastok-e és mit a legszívesebben?

Felragyognak a szemek. Cooper, May Károly... Kalandos ifjúsági regények címei kerülnek elő.

— És a szakirodalom, a foci?

Pillanatnyi csend után a kis Ferenctől hallom:

— *Apukám könyvei között vannak Csanádi Árpád Labdarúgás című művének kötetei, s azokat is olvasgatom.*

— Ki az ideál a labdarúgóink közül?

Dán gondolkodik, de nem mond senkit.

— *Szőke, de csak akkor, ha nem hagyja ki a 11-eseket* — így Ferenci.

— *A Flóri, az igazi Flóri!* — Ezt Pataytól hallom.

Fradi-palánták, valahogy természetes, hogy eszményképért nem mennek a — szomszédba.

— Mi volt eddig a legnagyobb labdarúgóélményetek?

Egyhangú a válasz: a Ferencváros—Liverpool mérkőzés előtt játszhattak. No és a Wolverhampton elleni UEFA Kupa-találkozó, akkor is előmérkőzésen küzdöttek, de akkor kevesebb néző előtt. És a SZÚR! Labdaszedők lehettek a legutóbbi SZÚR-on, telt ház előtt. Lámpaláz? Tudják, hogy ez mi, de nem volt. Legalább is eddig.

— És más vonatkozásban a legnagyobb élmény?

Dán György emléklapokat mutat. Matematikai versenyeken kapta. Megyei első, kerületi második. Nagyon szereti a matematikát. Legalább annyira, mint a focit. Nem jöttek üres kézzel... Előkerül a Pajtás című lap is. Annak első oldalán Ferenci György képe is szerepel.

— Ki mi szeretne lenni?

Ferenci apja autószerelő, s ő az autómérnök foglalkozást mondja. Patay papája elektromérnök, ő is az akar lenni. És Dán? Az ő édesapja neves szűcsmester, itt azonban az alma egy kicsit messze esett a fájától, mert Dán Gyurka a matematika mellett kötött ki. Egyben azonban mindhárman megegyeznek: tanulni! Igen, tanulni, tanulni — ez cseng ki a válaszukból. De még valami:

— *Jó focista is lenni.*

Itt talán be is fejezhettem volna a cikket, de olyan nagy rajongással beszéltek Logodi Laci bácsiról, a még dús, de már hófehér hajú futballszerelmesről, hogy vele is találkoznom kellett. Tőle kérdeztem:

— Sok baj van ezekkel a gyerekekkel?

— *Semmi! Ha lenne, be se jöhetnének a pályára, a sportiskolánkba. Csak egyet mondok: nálunk hosszú hajjal senki se játszhat.*

Tényleg... Milyen rendesen volt megnyírva mindhárom fiatal.

Odaadom a cikk elejét elolvasni. Utána ezt mondja:

Akik a 31. Színészek—Újságírók mérkőzésen május 21-én, a Népstadionban labdaszedők — lehettek. Álló sor. Balról: Ümführer, Gáspár, Szokolai, Csomány, Pikli, Szabó, Mamrovits, Gyalus, Papanikolay, Balázs, Sípos. A sor közepén a két „civil": Kazal László színművész, a Fradi szerelmese és Logodi László intéző, a fiatal labdarúgók szerelmese. Közvetlenül az álló sor előtt: Ferenci, Horváth L., Gábor, Rábl. Guggoló sor: Dán, Novák, Kovalik, Illés, Lukács, Horváth Cs., Molnár. Fekszik: Tóth és Patay. A képről hiányzik Patay papája, a szülői munkaközösség vezetője, aki az intézőhelyettes munkakört is gyakran tölti be, ha például egy időben két különböző pályán játszanak a fiatalok.

— Ha már név szerint is írtál néhány fiatalunkról, akkor ide kívánkozik még Csomány Imre neve. Ő a tizenhárömévesek gólkirálya. Pikli László, a középpályás, Balázs János a mindenes, de mondhatnék még sokkal többet is, hiszen az 1956-ban születettekkel most nyertünk bajnokságot, a tizenhároméves a 2. helyen kötöttek ki, de a többiek is ...

Mint a vízfolyás jön az adatrengeteg. Mindent tud a fiatalokról. Ki is ez a Logodi László? Saját bevallása szerint 50 éve Fradista. A fia, mint serdülő egy csapatban játszott Szőke Pistával, Branikovits-csal. A fiú már abbahagyta, de az apja ottragadt intézőnek. Immár tizenharmadik éve nem is egy, hanem az FTC négy fiatal együttesének intézője. 145 igazolt játékos! Már az is komoly munka, amikor a hét végén a 145 közül a négy csapatra való csemete igazolólapját elő kell készíteni, de ez csak amolyan bemelegítés. A feje tele telefonszámokkal, házszámokkal. Naponta beszél nem is egy, hanem sok papával, mamával, sokszor csak annyi időre csönget be hozzájuk, amennyi alatt meg lehet kérdezni: „minden rendben?" És még sok minden mással is törődik.

— Nagyon ritkán rajtakapok egy gyereket, hogy cigizik. Ilyenkor elmondom, hogy 16 éves koromban én is rágyújtottam egy Mirjamra, az akkor divatos volt cigarettára, rosszul lettem tőle, s azóta semmi... Hozzászoktam tenni: „a te egészségedről van szó édes fiam!" Kézzel még senkihez se nyúltam ... Tanítgatom nekik, hogy a más csapatbelieket se tekintsék ellenségnek, azok is sportbarátok, legfeljebb csak ellenfelek. Elmondom, hogy hány kedves barátom van az Újpesti Dózsában, a Vasasban, az MTK-ban és a többi egyesületben.

— Hogyan tudsz ennyi társadalmi munkát vállalni?

— Háromnegyed négykor kelek, ötkor a Boráros térről indulok Csepelre, ahol a 23-as AKÖV fizikai dolgozója vagyok. Munkaidő után minden szabad időm a fiataloké. A feleségem elnézi ezt a hobbymat. A fiatalok iránti szeretetemet nem lehet lenormázni. Naponta csak hat órát alszom, de — jól.

— Panasz?

— Több megbecsülést a társadalmi munkásoknak — ezt nagyon sokan hangoztatják. De nemcsak hangoztatni kell, hanem csinálni is. Nem rólam van most szó, én nem panaszkodom, de sokszor látok ilyen hibákat.

— Mit tartasz a legnagyobb dicséretnek?

— Amikor Izsák Zsazsa II-nek neveznek.

Zsazsa! A 20-as és a 30-as években bányászta ki a Fradinak a fiatal tehetségeket. A neve fogalom volt.

— Mit hallgatsz a legszívesebben?

— Ha a fiatalok odajönnek hozzám, s ezt közlik velem: „Laci bácsi, a földrajz 4.2-re sikerült!"

— Hallom, hogy hamarosan még több időt fordíthatsz rájuk ...

— Igen, nyugdíjba megyek, több lesz a szabad időm ... Sokszor visszapillantok ezekre a szabad időkre. 1962-ben Vépi a kezem alatt volt labdaszedő. Juhász, Branikovits, Bálint, Szőke ... Valamikor hozzám tartoztak. Társaslapokat kapok tőlük külföldről, Szőke Pista még túl is teljesíti a normát, ő külön is ír.

— Mi volt a legnagyobb élményed?

Hosszasan gondolkodik ...

— Nem tudok választani. Rengeteg van.

— Mi lesz a tizenhárom évesek legközelebbi nagy élménye?

— Bekerülnek a serdülő III-ba, s ez azzal jár, hogy igazi futballcsukát húzhatnak majd fel. Eddig csak tornacipőben játszhattak.

Focicsuka ... Amiről már régen álmodnak.

Mennyi minden szépről beszélgettünk ... Önkéntelenül is kiszalad a számon:

— És mi a véleményed arról, hogy néha nemcsak jót lehet hallani róluk — amikor már nem serdülők?

— Nemcsak nevelni lehet, hanem elnevelni is, de úgy vélem, hogy ez már nem az én — szakmám.

Mattanovich Béla

KAPITÁNYOK

RÁBA ETO (15)

Keglovich László 1940. február 4-én született. Az NB I legfiatalabb csapatkapitánya.

— *Hogyan?* — kapja fel a fejét az Olvasó. S számolni kezd. Albert 1941-ben született, Bene 1944-ben, Komora 1940 júniusában, Ihász 1941-ben...

És mégis a győri kettes mez gazdája a legifjabb közöttük. Mindösszesze néhány hete bízták meg a csapatkapitányi teendők ellátásával. Tizenöt évet várt, amíg eljutott idáig.

1958-ban kezdett játszani az ETO-ban. Akkor még Kovács Imre, a Murok volt a zöld-fehérek mestere.

Azóta a nyolcadik edző keze alatt dolgozik. S reméljük, eszébe sem jut, hogy visszavonuljon az aktív labdarúgástól.

Nyolc edző? Szinte hihetetlennek tűnik, pedig így van. Kovács Imre, Orczifalvi István, Szusza Ferenc, Hidegkúti Nándor, majd ismét Szusza Ferenc, Mészáros József, Dombos Ágoston és most Györfi László a szakvezetője.

És valamennyien számolnak vele!

Mi lehet a titka?

Keglovich László a szorgalmas játékosok közé tartozik. Nem trükkös megoldásaival, hanem lelkesedésével, akaraterejével küzdötte fel magát a legjobbak közé. És ezt a helyét hosszú távon is tartani tudja. Ez talán a legnagyobb dicséret, amit játékosról el lehet mondani.

Sztorik nélkül?

Tulajdonképpen kevés sztorija van pályafutásának.

Az egyik, amelyikre még ma is jól emlékszik: hívta az Újpesti Dózsa. Kötélnek is állt, aztán mégis visszamaradt.

Élete így megmaradt a régi kerékvágásban. S ennek most is örül. A Rába partján tulajdonképpen karriert csinált.

Balszélsőként kezdte. Rúgott 25 gólt NB I-es mérkőzésen, aztán kezdett „kikopni".

Edzője, Szusza Ferenc gondolt egyet, s a balszélsőből jobbhátvédet faragott.

— *A két poszt tulajdonképpen összefügg* — magyarázta annak idején az edző. — *A balszélsőt a jobbhátvéd fogja. Keglovich miután tapasztalatot szerzett mint csatár, most majd tudja, hogyan kell semlegesíteni a csatárt, akit megbízunk őrzésével.*

(Hogy mennyire jól csinálta, annak számos tanújelét adta az elmúlt évek során. Eljutott, jobbhátvédként, az olimpiára is. Mexicóban tagja volt az aranyérmet nyert csapatnak. Akkor, 1968-ban az utazás előtt találkoztunk az egyik edzésen. „Ha Lakat Karcsi bácsi betesz a csapatba — mondta —, mindent megteszek, hogy helyt tudjak állni." A repülőtéren, hazatérőben, újra összefutottunk. A fotósok kérésére még ott a betonon hatalmas sombrerókkal a fejükön „összeálltak" a csapat tagjai. Keglovich is rajta van a képen, amelyet ma is őrzünk. „Hát nem úgy ment a dolog, ahogyan szerettem volna — mentegetőzött —, a lényeg azonban nem az én egyéni érdekem, hanem a csapatgyőzelem."

Keglovich egyszer játszott az olimpiai csapatban. A nagyválogatottságig egyszer sem jutott el.)

— *Most már nincsenek ilyen álmaim* — mondta néhány évvel korábban. *Minden szövetségi kapitány a fiatalokat keresi. Az én időm lejárt.*

Emlékezetes mérkőzések

Keglovich sokszor játszott jól. Megkérdeztük tőle, melyikre emlékszik vissza legszívesebben?

— *Amelyikben nyert a csapat!*

Ezzel valósággal elvágta a további kérdezősködést, amely személyével kapcsolatos.

Miután a múltat ilyen gyorsan lezártuk, a jövőről faggattuk az újdonsült csapatkapitányt.

— *Az 1972-es tavaszi idény nem úgy sikerült, ahogyan szerettük volna* — fejtegette. — *Június elején, amikor egy mérkőzéssel kevesebbet játszottunk a többi csapatnál, mert a Pécs elleni találkozónkat elhalasztották, bizony nagyon közel voltunk a kiesőjelöltek csoportjához.*

— Persze, a kieséstől nem kellett tartani — vetettük közbe.

— *Attól nem, de joggal várt tőlünk többet a közönségünk.*

— Amit lehetett, megtett a Salgótarján elleni mérkőzésen is. Mint csapatkapitány, az egyik legjobb osztályzatot kapta — jegyeztük meg.

— *Ez igaz, de ez mit sem változtat a tényeken, odahaza kétvállra fektetett minket a Tarján, pedig a meccs után is elmondták: csupán egy pontra számítottak ellenünk! Hát ilyen dolgok miatt sokat bosszankodom. Mi, idősebbek igyekszünk helytállni, ezt várjuk a fiatalabbaktól is, de sokszor, sajnos, elmaradnak a várakozástól.*

— Szívesen vállalta a kapitányi tisztet?

— *Orbán Árpitól vettem át a megbízatást. A „keze alatt" hosszú-hosszú éveket játszottam az ETO-ban. Nyugodtsága, higgadtsága mindig tetszett nekem.*

— Mi várható ősszel a Rába ETO együttesétől?

— *Mindenképpen több, mint amennyit az 1971—72-es bajnoki évben nyújtott. 1960 óta szerepelünk egyfolytában az NB I-ben, akkor kerültünk vissza az NB II-ből. Ez az időszak egyik legszebb sorozata volt csapatunknak. 1963 őszén bajnokságot nyertünk Hidegkúti Nándor irányításával, finalisták voltunk több alkalommal is az MNK-ban. Játszottunk a BEK-ben, a KEK-ben és a VVK-ban. Voltunk a vidék legjobbja. Igaz, köszöntöttek ránk nehéz évek is, de összességében olyan gazdag esztendők vannak mögöttünk, amelyekből erőt lehet és kell is meríteni. Egyszóval ősszel sokkal jobb játékot várok. Csapatunkban vannak idősebbek, gondolok itt Kissre, Korsósra, Horváth Bélára, Földesre, Stolczra, Izsákira és természetesen jómagamra. Aztán vannak „középkorúak", olyanok, mint Somogyi, Varsányi, Magyar, Glázer, aztán a fiatalok: Póczik, Horváth László. Tehát tulajdonképpen három korosztály képviselteti magát a csapatban. De, s ezt mi is látjuk, további fiatalításra van szükség. Póczik már sokszor bizonyított, Horváth László tehetséges, de vannak vele gondjai a szakvezetésnek. Egy biztos: a Rába ETO számára a tervszerű fiatalítás hozza majd az új fellendülést. A mai csapatban sok az érték, ezt mindenki tudja. De a megújulás, az ésszerű fiatalítás — szükségszerűség. Ha lehetőséget kapok, akkor ezen a területen is szeretném támogatni a szakvezetést!*

Lelkesen beszélt a holnapról, a Rába ETO jövőjéről. Az a benyomás alakult ki bennünk, hogy biztosra veszi a fellendülést, bízik a nagymúltú zöld-fehér gárda holnapjában.

És ez így is helyes.

A kapitánynak bíznia kell csapatában

Persze a bizalom önmagában kevés.

A kapitányi teendőjét így fogalmazta meg:

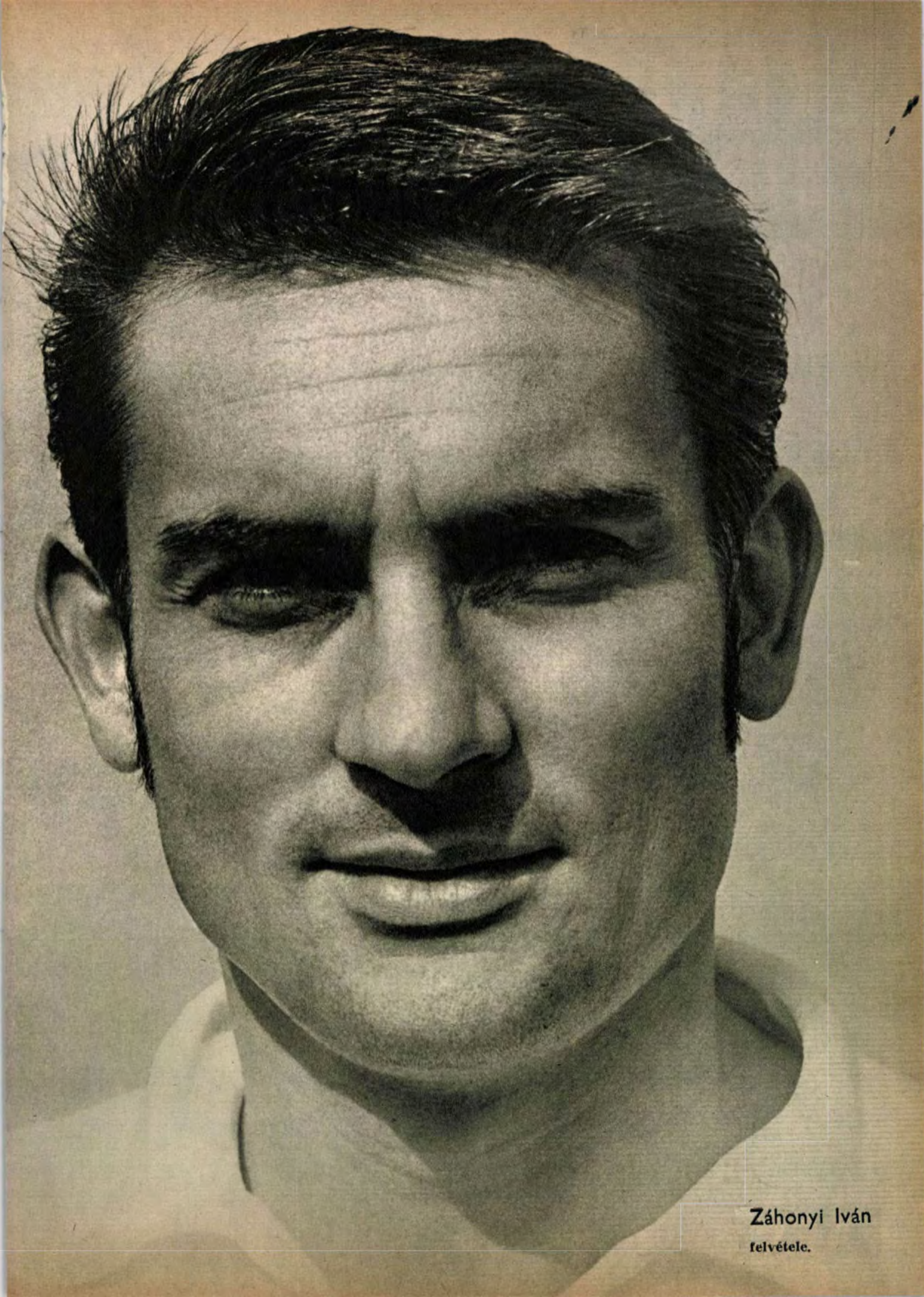
— *Amíg tudom és erőmből telik, segítem a csapatot játékommal. Úgy érzem, van még bennem erő arra, hogy felvegyem a versenyt a fiatalokkal. De amint érzem, hogy nem megy tovább, akkor szép csendben leteszem a futballcipőt. Egyelőre még azon töröm a fejemet, hogyan lehetne lendíteni a csapat szekerén.*

Tetszett derűlátása, hite.

A kapitány ifjonti hévvel és háta mögött a sok éves tapasztalattal a fellendülésre szavaz.

Nincsen semmi okunk kételkedni szavaiban!

Varga Béla

Záhonyi Iván felvétele.

KÉPES HÍRADÓ

Ünnepi pillanatok

Georges Pompidou köztársasági elnök adta át a Francia Kupát Jules Zwunkának, a Marseille kapitányának. A bajnoki cím mellé a kupa is — kétszeres öröm. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Felső képünk. Ezren és ezren ünnepelték a Bajnokcsapatok Európa Kupájának Amszterdamba érkezését. A kupát Johan Cruyff és Ivo Samkalden, a város polgármestere tartja. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Az FC Magdeburg nyerte a Német DK bajnokságát. A csapat arról nevezetes, hogy az átlagos évkora mindössze 22.3 év. Baloldalt Heinz Rügel, a csapat edzője. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Ünnepeltek a japán fényképészek, mert Tokióban, edzésen egészen közelről fényképezhették a Santos csapatát és elsősorban természetesen Pelét, aki a brazil együttes világkörüli útján mindenütt még mindig az 1. számú sztárnak bizonyult. Ausztráliában például az érkezéskor a rendőrség alig tudta megfékezni az ünneplő tömeget. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Már a 28. fordulóban, az MTK elleni győzelem után ünnepelhette az Újpesti Dózsa a legújabb bajnokságát. Az alsó kép közepén Dunai II a kislányával. (Csehok Mihály felvétele.)

casco

30 éves edzővel

Márciusban Szekszárdon beszélgettünk a várható esélyekről, s a nagy előny dacára sem voltak biztosak a bajnokság megnyerésében.

Nem sok idő volt gondolkozásra, amikor *Nagy János*, a korábbi sikerek egyik kovácsa, az őszi idény végén, két évi edzősködés után a várost elhagyta. Szerencsés véletlen folytán, *Kormos Mihálynak*, az ifjúsági együttes edzőjének a személyében akadt egy nagyon lelkiismeretes fiatalember, aki a megbízatást — eléggé szokatlan körülmények között — elvállalta. Írásos dokumentum bizonyítja, hogy a Szekszárdi Dózsa labdarúgó csapatának minden játékosa beadványban kérte a klubot, hogy ne hozzanak idegen edzőt, bízzák a munkát Kormos Mihályra, az Sz. Dózsa ifi csapatának az edzőjére. Merész kérés volt, merész döntés született, s a játékosok győztek. Ami még említésre méltó az ügyben: a labdarúgók nemcsak kértek, hanem ígértek is.

„Megfogadjuk, hogy Kormos sporttársat — megbízása esetén — minden tekintetben támogatni fogjuk, döntéseit tudomásul vesszük, utasításait legjobb tudásunk szerint végrehajtjuk. Egyénileg és kollektíve ezért a felelősséget vállaljuk. Magánéletünkben, az edzéseken a kívánt normákat betartjuk, s mindent elkövetünk, hogy a kitűzött célt elérjük, az első helyet megszerezzük."

— *Amelyik csapat a Nyugati csoportban első akar lenni, annak a Pécsi Ércbányászt okvetlen meg kell vernie* — vélekedett a tavaszi idény előtt *Jaszenovics Géza* intéző. Jaszenovicsnak igaza lett, az Sz. Dózsa az Ércbányászt legyőzte, de nem ez volt a döntő, hiszen a pécsieket más csapat is megverte, s a remek MNK-szereplés után egyáltalán nem volt döntő szerepük a bajnokság eldöntésében.

A legfontosabb probléma, az edzőkérdés megoldása igen fontosnak bizonyult.

— *Amikor 1971 decemberében felmerült a gondolat, hogy megbíznak az edzői teendők ellátásával, bizony sok nyugtalan napom volt* — emlékezett vissza az izgalmas decemberi napokra Kormos Mihály. — *Tudtam, hogy nagy felelősséget vállalok, hiszen célunk a bajnokság megnyerése volt, s ha ez nem sikerül, sokak szemében lehetek majd bűnbak, nekem tulajdonítják majd a kudarcot. Barátaim biztattak, hogy ne ijedjek meg a feladattól, végül a fiúk fogadalma és ígérete alapján, hogy maximálisan támogatni fognak, vállaltam a munkát. Bíztam a játékosokban, az adott szóban, s nem csalódtam csapatom tagjaiban. Győztünk, örömünk érthető, és boldog vagyok azért is, hogy a csapat valamennyi tagja emberségből kitűnőre vizsgázott.*

Nem is olyan régen, még nyolc olyan játékosa volt a szekszárdi együttesnek, aki valamikor az NB I-ben játszott. Ma már a megyéből igazolt tehetségek vannak többségben, s már csak *Szántó, Korner, Csordás, Freppán* és *Török* maradt meg a régi muskétások közül.

— *Arra törekedtem elsősorban, hogy jó hangulatot teremtsek a csapatban, baráti légkör alakuljon ki a játékosok között, s jó szellemű, felszabadult együttes lépjen lehetőleg mindig pályára. Olyan gárda, amely nemcsak a nagy célért, az NB I B-ért, hanem egymásért is tud küzdeni.*

Erre pedig nagy szükség volt, hiszen az edző nem is eggyel közülük még együtt játszott. Kormos Mihály ugyanis még „játékoskorban" van, mindössze — harminc éves! Tudta, hogy „tekintély-uralommal" semmit sem érhet el. De az egyesület vezetői, *Pál László* elnökkel az élen, ott álltak a csapat és a játékosok mögött, s az edző nemcsak a játékosaira, hanem a vezetőkre is számíthatott.

— *Mindig közösen és nyíltan beszéltük meg problémáinkat, mert hiszen ilyenek is voltak. Biztos voltam benne, ez is segíthet a bajnoki cím elnyerésében.*

És milyen igaza van a 30 éves edzőnek!

1968 óta mindig kitűnően szerepelt a bajnokságban a Szekszárdi Dózsa. Ez persze — tapasztalt, nagy tudású játékosait tekintve — várható is volt tőle. 1968-ban jutott fel (nyolc évi NB III-as szereplés után) az NB II-be, ahol 1969-ben a 6., az 1970-es egyidényesben és az 1970—71-es bajnokságban a 2., most pedig első lett. Legjobb formába akkor került, amikor arra a legnagyobb szüksége volt. Az utolsó öt fordulóban már érezhető volt a fáradtság a játékosokon, ekkor viszont a szekszárdiak már alaposan elhúztak a többiektől.

Mind Nagy János, mind utóda, Kormos Mihály csak kényszer esetén változtatott a jól bevált tizenegyen, s így csak igen kevésszer volt változás a csapatban. A legtöbbször szerepelt csapat ez volt: Lipovszky (30) — Szántó (30), Simon (28), Korner (30), Csordás (27) — Hegedüs (29), Zielbauer (24) — Kalász (28), Micskó (27), Freppán (27), Török (30). A fentieken felül csak Vábró (24), Kálmán (6), Bús (5), illetve Kocsis, Lizák, Túrós, Loósz egy-egy alkalommal szerepelt. A szekszárdi lila-fehér együttes a 8. forduló óta az élen állt, otthonában 1970. november 15-e óta veretlen. A legtöbb gólt Freppán szerezte, tizenkettőt.

És most hogyan tovább?...

Bent maradni az NB I B-ben — ez a jelszó Szekszárdon.

Nagy József

A Szekszárdi Dózsa bajnokcsapata. Álló sor balról: Kormos Mihály edző, Lipovszky, Szántó, Micskó, Simon, Csordás, Korner, Kálmán, Lickert. Guggolnak: Zielbeuer, Vábró, Kalász, Hegedüs, Török.

VÁLOGATOTTAK ARCKÉPCSARNOKA

Bálint László Ferencváros

Élete céltudatos élet.

●

Csontos, markáns arcú legény volt. 21 éves.

Ujjai doboltak az asztal lapján, apró szembogarai tárgyról tárgyra ugráltak nyughatatlanul. A helyzet elől menekültek? Vagy a kérdés rebbentette fel a két apró, mélytüzű gömböcskét? Ma sem tudom. Lábát kiszedte az asztal alól, kinyújtotta, aztán maga alá húzta.

Az egész legény nyugtalan volt, akár egy kamasz.

Igaz, Bálint akkor a labdarúgás kamasza volt.

●

Akkor volt az első hosszabb beszélgetésünk.

Szaggatottan ejtette a szavakat.

— *Nem hiszem...*

— *Nem tudom...*

— *Én mindent megpróbálok...*

— *Én sohasem adom fel...*

— *Én csakazértis megmutatom...*

Az az év volt az első csapatban való bemutatkozás éve. Élmény, az első nagy élmény. A ma is élő, az emléknek mindig hamvas élmény.

●

„Mexikóban jártunk a Ferencvárossal. 1968. februárja volt. Akkor még Lakat Karcsi bácsi edzette a Ferencvárost. Mexicó városában, a négyes tornán, a külföldi csapatok közül rajtunk kívül még részt vett a Botafogó és a Crvena Zvezda Belgrád együttese is. Páncsics Miki megsérült, és Karcsi bácsi nekem adta a mezét. Én játszhattam. Én játszottam."

●

A „hogyan" ma már mindegy.

Bálint Laci nehezen verekedte ki magának a helyét a legendáshírű zöld-fehéreknél. Pedig 10 éves kora óta az Üllői útiak nagy családjához tartozik.

Ha élete céltudatos élet — élete hűséges élet is.

A klubhoz kerülés már-már sematikus története, a klubban nevelkedés oly sokakhoz hasonló története nála a hűség története is.

●

— *Tíz éves voltam, és az egész család a Fradinak szurkolt. Ilyen környezetben lehet-e más álma egy, a labdát oly annyira szerető srácnak, minthogy egyszer ő is a Ferencváros játékosa legyen?! Szóval, tíz éves voltam, s az újságok kölyöktoborzót hirdettek a Ferencvárosnál. Nem tudom, kinek a szíve dobbant nagyobbat? Az apámé? Az enyém? Mindenesetre ott voltunk már a kijelölt idő előtt az Üllői úton. Nyár volt, s akkor még megvolt a nagytribün. Jól emlékszem rá. Kitörülhetetlenül... Nyár volt, s az első szűrőn keresztül estem hatvanad magammal. Aztán, ahogy teltek a hetek, hónapok, évek, úgy szűkült a kör. Én pedig fokozatosan kijártam a Fradi-iskolát. A különböző kölyökcsapatokat, az ifiket. Csatár voltam. Balösszekötő. Néha még gólt is rúgtam... Az ifi egyben fociztam már, s éppen Csanádi Feri bácsi volt az edzőnk, amikor középhátvédünk, Jaskó, megsérült. Feri bácsi engem vitt hátra a helyére. És ezzel tulajdonképpen eldőlt a sorsom. Védő lett belőlem. Utána? Utána sem történt semmi különös. 1968 februárjában, ott, kint Mexikóban játszottam először az első csapatban jelentősebb mérkőzésen. Aztán, egyszer csak elérkezett az a nap, amikor bajnokira is én készülődhettem... Lassacskán állandó csapattag lettem, aztán, ugyancsak kínosan végiglépkedve a feljebbjutás lépcsőit... nagyválogatott...*

●

A labdarúgóvá válásnak belső története is van. Azt hiszem, ez a fontosabb, ez a lényegesebb.

Egyszer, egy hétköznapi délutánon kivetődtem a Fradi-pályára. Edzés volt, egyszerű, mindennapos, átlagos edzés. Bálint az élen futott, Bálint teljes lendületből gimnasztikázott, Bálint nem „laufolta" le a gyakorlatokat.

Csanádi Ferenc elégedetten nézte:

— *Ha mindenki olyan lenne, mint Bálint Laci, az edzőnek semmi gondja nem lenne...*

Aztán kétkapuztak.

És Bálint olyan komolyan vette a játékot, mintha VB-döntő lenne. A szokott keménységével szerelt, lendülettel tört előre, s amikor lövése nyomán fölé szállt a labda, Bálint Laci mérgesen bokszolt bele a levegőbe.

Eszembe jutott egy régi történet. Bálint mesélte. Órákon át gyakorolt otthon, a ház falánál egy kis gumilabdával, hogy csiszolja tudását.

●

Kérdezem most, évek múlva:

— Emlékszel még rá?

— *Igen.*

— És?

— *Nem tartozom az úgynevezett született tehetségek közé. Egyszerűen szeretem a labdarúgást, szeretek játszani. A pályán mindig jobban érzem magamat. A pályán mindig jobban éreztem magamat, mint például a haverokkal csavarogni. Akartam valamit elérni. Céljaim voltak. Azt hiszem az embernek mindig kell, hogy céljai legyenek. És ha az egyiket elérte, már ott terem előtte a másik... Én nagyon szerettem volna válogatott lenni és nem születtem futballzseninek. Edzettem hát. Szorgalmasan, komolyan... És az is csak használt, hogy viszonylag korán megnősültem, nem jártam el csajozni...*

— Sok mindent elértél már a labdarúgásban, magasra verekedted magadat. Mit szeretnél még?

A válasz azonnal jön. Érződik rajta, hogy nem a pillanat szülte:

— *Sokat játszani a válogatottban... És egy olyan válogatottban, amelyikre nem azt mondjuk az Európa-bajnokság négyes döntőjében, hogy jó a negyedik hely, hanem amelyik esélyesként küzd a bajnoki címért...*

●

Ha rajta múlna!...

Ha csak rajta múlna!...

●

— *Érdekes!* — csapott egyszer homlokára Vinkovits Lajos, a magyar labdarúgó válogatott gyúrója. — *Ferencvárosi labdarúgókkal még soha semmi probléma nem volt a válogatott közös felkészülésein. Csendes, szerény, halkszavú gyerekek. Itt van például ez a Bálint Laci...*

●

...Bálint Laci akkor éppen az esztergomi Volán Szálló egyik szobájában pihent. Együtt Páncsiccsal, Géczivel, Vépivel. Ha jól emlékszem, olvasgatott. Már túl volt a tűzkeresztségen. 1972. március 29-én lett először A-válogatott, s ellenfelül nem kisebb csatárt kapott, mint Gerd Müllert. És Bálint nem vallott szégyent. Legékesebb bizonyítéka ennek, hogy a világ leggólveszélyesebb csatára nem lőtt gólt a Népstadionban.

Szóval együtt volt a négy ferencvárosi, és a tanulásról kezdtünk beszélgetni:

— *Tulajdonképpen első éves egyetemi hallgató vagyok a közgazdaságtudományi egyetemen* — mesélte Bálint —, *csak egy évet halasztottam. Jövőre aztán már nincs mese!... Egyszer a labdarúgó évek is véget érnek...*

●

Élete céltudatos élet.

1948. április elsején született Budapesten.

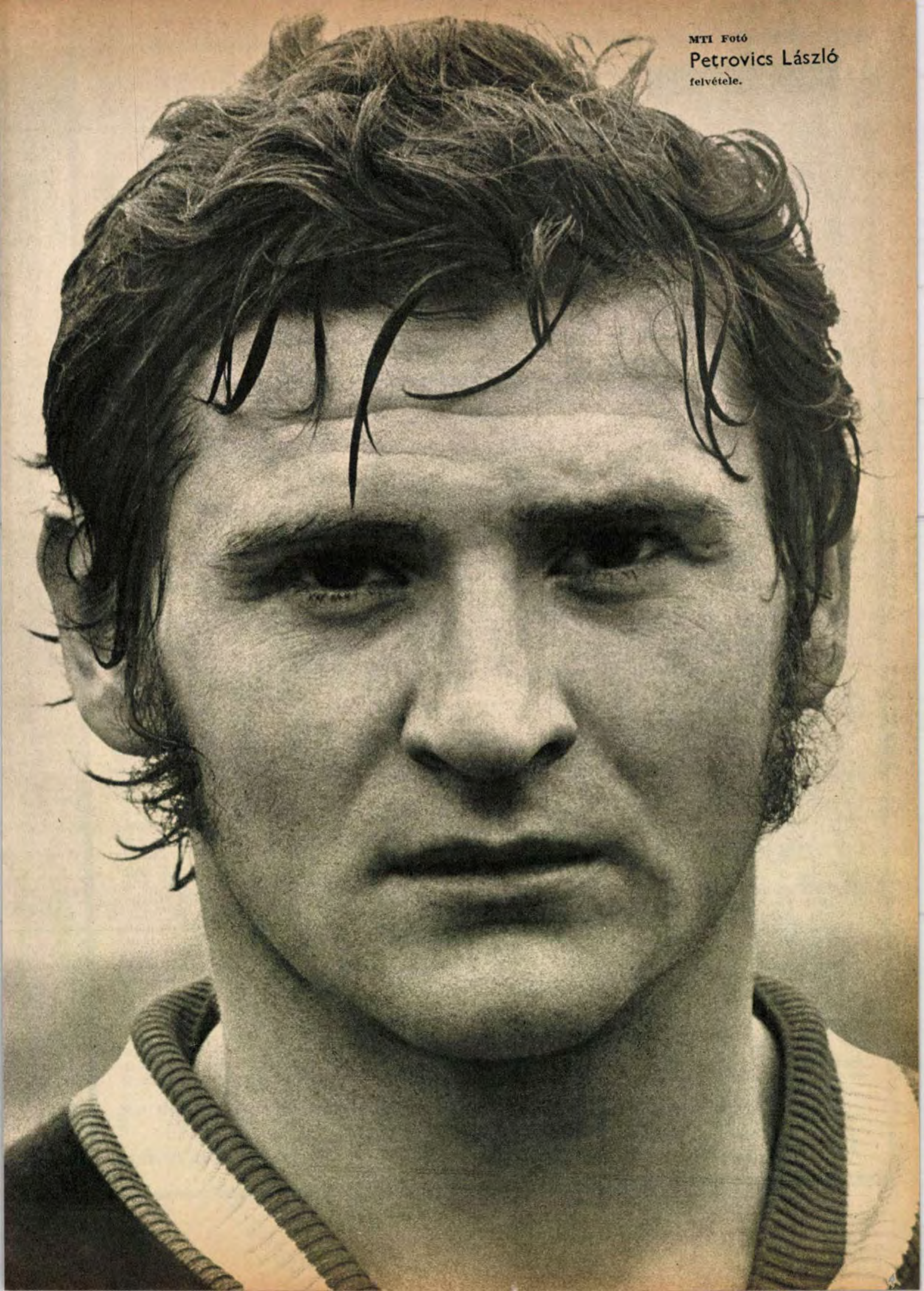
Tíz éves, amikor a Ferencvároshoz kerül.

Húsz éves, amikor az első „komoly" mérkőzését játssza.

Ma — huszonnégy.

Tulajdonképpen csak most van az Élet kapujában...

R. A.

MTI Fotó
Petrovics László
felvétele.

VÁLOGATOTTAK

Hogyan lesz egy játékos a nemzeti tizenegy tagja? Nyilvánvalóan a többször bizonyított helytállás okán. Irigyelt tag. Sok százezer szem mered rá; vizslatja, bírálja, csepüli; összegezve: minden mozdulatára figyel. Reflektorfényben van. De nemcsak ő. Aki beválogatta csakúgy, mint ő. És nem kevesebb következménnyel. A beválogató tanácsadója sem kivétel. Persze, csak ha van. De kinek nincs? Két vagy négy szem nem láthat száz helyett. Reflektorfényben állni nem könnyű, bírni kell a fényt, amely az árnyékot is megmutatja. És többen jobban bírják. Aszerint, hogy a fiú tündököl vagy kihagy, az ajánló dicséret, megszólás, esetleg közröhej alanya. Imígyen: „Hát szóljatok, ő fedezte fel Páncsicsot, ő Benét, ő Fazekast, ő Kűt..." És így tovább, mikor ki van soron. Nemcsak zicceres, nyugodt vasárnapok vannak, de égiháborús, rendhagyók is. Olyankor a hátat kell tartani, arra szedni fel a garnitúrát. Csak elég széles legyen az a hát!

Régóta folytatok ilyen puhatolódzást. Előszedem a listát, alaposan meghányom-vetem a neveket, felidézem pályafutásukat, hullámvölgyet és emelkedőt, kátyút és újbóli felszárnyalást, sérülést, hosszú stagnálást a középszinten, majd megint a lassú, fogcsikorgató nekilendülést. Mire jó ez? Például: boldogan állapítom meg, hogy ritkán tűnik el a süllyesztőben játékos, akit a szakavatottak jól körül nem jártak. Röviden: a tehetséges ritkán vész el. Nyomtalanul pedig sohasem. A szervezetébe felszívódott mérgek: alkohol, önimádat, csinibabák és egyéb, jegelés és exhumálás nélkül a környezetben még sokáig tettenérhetők. Dehát nincs másképp. A jónak is van selejtje. És tovább forgatom azt a listát... Elválasztom a szorgalmast a fenomén-jelölttől és boldog vagyok, ha az előbbi az elkapatott utóbbival szemben bizonyít.

Nem mintha a középszerűt bálványoznám és a föltétlen megbízhatóságot a rapszódikusabb tehetségnek elébe helyezném! Orthok és Sárosi Gyurkák, Lázárok és Bozsikok, évtizedenként tűnnek föl, nagy csóvát húznak a labdarúgás egén és az üstökös fényemléke még sokáig melengeti a szurkolók szívét. Azt is tudom, hogy jobbára nem a fenomének nyerik a mérkőzéseket, a látszat ellenére sem, hanem a hasznos besegítők.

Olvasóm megkérdezhetné: mi vezetett a válogatott listák vizsgálatára? A lelkifurdalás! Úgy véltem, túl gyorsan feledkezünk meg egy-egy harcképtelenné vált vagy egyéb okból letört jelöltről, aki ereje teljében megtette a magáét, de a kényszerű szünetben, megelőzték a magukat bejátszó tartalékok. „Nem veszik többé elő — hallottam nemrég — pedig..." Van ilyen ismerős a múltból? Van! Volt és lesz! A szövetségi kapitányok és segítőik esze, ébersége sem határtalan. Önhibáján kívül áthullhat valaki a rostán úgy, hogy semmi része benne. Mi a teendő? Figyelni, nagyon figyelni!

A magyar sportközvélemény, akár egy óriási radar, jelzéseket ad. A hullámhosszaira (mert több van) beállított újságírók szeizmográfként felfogják ezeket a jelzéseket. Amit szombat este az Emke-aluljáró fölötti fákon éber verébhad csivitel, hétfőn reggel az MLSZ ablakai alatt a verébstaféta utolsó „embere" az illetékesek fülébe dugja. Parázs nem éget úgy, mint az aluljárók üzenete. Még Ady is hallja néhány méterrel távolabb és szemközt Jókai, ha füle nem rest, ugyancsak ráébred a közvélemény hangjára. Pesten sokáig (értsd: három óráig) semmi sem maradhat titok. Se szemérmetlenség, se gonosztett. Hát még egy válogatói balfogás! A futball-sztorik lejárati ideje még rövidebb. Hamarabb romlanak, mint az osztriga.

Szerencsére! A sportág számontartja a trónkövetelőket, a botcsináltakat és a kallódókat, mindet. Amikor sok évvel ezelőtt, hozzáértésemet fitogtatni akarva, egyik szerkesztőmet arról faggattam: Hová tűnt X, álmaim balszélsője? — mosolygott. Hol élsz te? — kérdezte. (Sajnos, nem először.) Klubvezetők kizárólag józan személyekkel számolhatnak, a te fiúd pedig hétszámra volt másnapos. Ami egy tagadhatatlan tehetség esetében is sok. Kihátráltam a szobácskából. Nem is vetette föl az én balszélsőmet többé semmilyen hullám.

A válogatottság predikátuma sokáig elkíséri a labdarúgót. Húzta bár a nemzeti mezt alig egy-kétszer magára, a kitüntető jelző feltapad és nem hagyja el gazdáját. Mint valamely előnév. A dicsőség fémjelzése, mint próba a nemes anyagban. A válogatottság megtanulhatatlan, tehetség és szorgalom, meg egy adag szerencse dolga. Mihez nem kell szerencse? Hadd időzök egy percig Rappnál, a kiváló pécsi kapusnál. Ő igazán tudna megbízhatót mondani róla. Húszévi jelöltség még a révbeérőnek is hosszú. Hány robinzonád, vinklitornászás, lábravetődés és sérülés üt arra az érdemre pecsétet? És azzal együtt így van jól. Neki annál becsesebb, nekünk annál tiszteletreméltóbb! Bozsik diadalmenete idején gyakran eszembe jutott az alig halványabb csillag, Kovács Imre. Vajon mit érzett annyi éven át? Vagy a csillagok nem ismerik a féltékenységet? Bár ne ismernék, biztattam magam, mert tiszteltem és csodáltam őt. Ezért nem hiszem, hogy akadjon labdarúgó, aki a válogatottságot félvállról veszi és nem küzd érte ereje megfeszítésével.

Hiszen a válogatott labdarúgó a nemzeti 11 tagja és nem csupán egy kitűnő a sok közül. Bizalom és várakozás kíséri a pályára, olyan kohézió, ami társai közé olvasztja, hasonlítja, ötvözi. Bármely klub nevelte, bármely vidék! Emlékszem a fiatal Tichyre, mikor a kispesti nagymenők gyűrűjében először tájékozódik, a klub után, a válogatottban. Mert az is más, ez is. Ahogy vigyázott és ahogyan őt vigyázták. Fenyvesi Máté „gyermekcipős" válogatottsága forog elibém. Egy fölösleges mozdulatot nem tesz, ami a koronázatlan mesternek esetleg viszszatetsző. Ajkán kimondhatatlan kérdések: „Puhán adjak fel, vagy belőjek? Melyiket szabad? Nem lesz ebből baj?" A felejthetetlen Máté, a hajtás, a hűség példaképe! Czibor kevésbé tartott Puskástól, egyénibb hajlamú, nem kiszolgáló-előkészítő játékos volt. De Tichy és Fenyvesi úgy illeszkedtek a fenomének közé, mint az engedelmes anyag egy ötvözetbe. Rábízták a tehetséget, a lelkesedést. Ahogy az éppen felszabadult segéd a művezetőjére. És nem bánták meg. Tudták, hogy ők csak együtt, 11-en lehetnek egy nagy magyar válogatott. És lettek! A többiekről most ne essen szó, róluk is inkább csak a beolvadás képességének ürügyén. És ezzel odaérek mondandóm lényegéhez. Bizony megesik néha, hogy pompás játékosok nem tudnak „együtt játszani", és ez némi balhitekkel szemben nem mindig az akaráson múlik, hanem alkaton és egyebeken. Nem árt erre gondolni, mielőtt ítélünk.

Szolnoki András

Túl a Kaukázuson

A versenynaptár szerint a Szovjetunió és Magyarország olimpiai válogatottjának június 14-én, szerdán kellett volna megmérkőznie egymással Moszkvában. Az idő változást hozott. A tervek szerint mindkét országot a „legjobbak" képviselik Münchenben. B-válogatottunk mégis útrakelt június 12-én...

Hajnal a Kazbek felett

Nem akarok naplót írni, de az élmények olykor erősebbek az akaratnál. Amikor a Moszkva—seremetyevói repülőtéren szovjet kísérőnk, *Alekszandr Lazarev* közölte velünk, hogy a domogyedovói repülőtérről azonnal indulunk tovább Jerevánba, *Szuromi Antiék* mélyet sóhajtottak. Azt hitték, hogy az újabb nagy út előtt pihenhetnek egyet. De íme, most repülhetünk tovább!

Beszállás a Moszkva—Jereván közötti gépbe. Akárcsak otthon egy éjszakai személyvonat. Gyűrt arcú férfiak. Asszonyok kosarakkal. Édesanyák pelenkázzák fel-felsíró csöppségeiket. Csomag, csomag mindenütt. Óriási gép. Simán repülünk.

A felhők fölött kékes derengés. Orosz útitársam csendben magyaráz:

— *Valamikor én is futballoztam... Akkor volt óriási a magyar labdarúgás!...*

Neveket sorol: *Grosics, Bozsik, Puskás, Kocsis, Hidegkúti...*

— *Szerdán játszanak Jerevánban?*

— Igen.

— *Én is ott leszek!...*

A motorok csendben duruzsolnak. Az ég kékje mind áttetszőbb, s egyre halványabb. Útitársam kipillant a parányi ablakon:

— *Nézze! Itt a Kaukázus! Az ott, távolabb, a mélyben, a Kazbek!*

Rohanok előre a gép orrába. Jön utánam *Varga Laci, Szuromi.*

Éppen most kel fel a nap. Leírhatatlan, visszaadhatatlan szépség! Áttetsző narancsvörös az egész világ! A nap ferdén süti át a vékonyszálú felhőket, ragyog, ragyog minden ebben a csodálatos narancsvörösben, s alattunk vakító-ezüsttel szikráznak a Kaukázus hófödte csúcsai.

Hajnal a Kazbek felett.

Varga Laci szólal meg:

— *Ezért a szépségért akár két éjszakát is érdemes lenne átutazni!*

Pár perc múlva földet érünk. Kilépünk a gépből. Szemben velünk az Ararát magasodik méltóságos nyugalommal. Örmény földön vagyunk.

Közös gondok örmény földön

A Razdan sebesen rohanó hegyipatak. Jereván alatt mélyen belehasítja magát a földbe. Partján igazi sportépítészeti remekmű, hozzásimulva a tájhoz. A Razdan-stadion. (A címképen látható.) Pompásan kiképzett betonkaréj. Ruganyos fű. (Műanyag-takaró védi.) Betonkör a pálya körül. Recortanra vár.

— *Három hónap múlva az is meglesz!* — mondja *Szarkiszjan Róbert,* az örmény labdarúgó szövetség munkatársa.

A gyepen *Nyikolaj Jakovlevics Glebov* vezetőedző irányításával az Ararát labdarúgói edzenek. A múlt bajnokságban a 2. helyen végeztek. Most a középmezőnyben vannak. Pedig sok neves, sokszoros válogatott játszik náluk: *Meszropján, Andreaszján, Bondarenkó, Zanazanján, Istoján, Markarov.* Többen ma is tagjai a szovjet nagyválogatott-keretnek, vagy a szovjet olimpiai keretnek.

Edzenek. Nem túl nagy meggyőződéssel. Kissé lomha ritmusú „iramfutással". Kelletlenül. Immel-ámmal. Aztán egy labda messze pattan. Túl az alapvonalra. Markáns arcú férfi kezeli le, ügyesen dekázik vele. Jobbal, ballal. Tízszer, tizenötször, hússzor. Aztán pontosan, jobb külsővel odarúgja *Istojánnak.*

— *Bravó, Novikov!* — kiáltja oda *Glebov* edző. És *Novikov,* a világ öttusa sportjának egykori óriása elégedetten mosolyog. Lám, ő labdarúgónak sem lett volna rossz!

— Szereti a futballt?

— *Nagyon. Csak...*

— Csak?

— *Nézze ezeket a fiúkat! Csak edzenének fele annyit, mint mi, öttusázók! Senki sem győzné le őket a világon!...*

Másnap, szerdán, belátom: alighanem igaza van. B-válogatottunk látványos, igazi „játékos" mérkőzésen győz 5:4-re. Mindkét csapatban a csatárok tettek ki magukért. *Szuromiék* a két-három húzásból álló, gyors, korszerű, szellemes váltó, s a helyzeteket jól kihasználó támadások mestereinek bizonyultak. Fejeltek és rúgtak „kis" gólt, „okos" gólt, „bombát" 25 méterről. És az Ararát? Játékuk: magasszintű technikai bemutató, finom, leheletszerű cselek, sarkalások, pörgetések, nyesések.

A mérkőzés után *Glebov* mondta:

— *Képtelenek vagyunk az élre verekedni magunkat, mert játékunkból hiányzik az az erő, az a lendület, az a keménység, amely egyébként a szovjet labdarúgást jellemzi. Nem tudunk védekezni, szorosan embert fogni, szigorúan, ha kell, szabálytalanság árán is megakasztani támadásokat. Ez a vidék a szellemes, játékos, de nagyon puha labdarúgás bölcsője...*

Kacsalin és Metreveli mondta

Sem *Kacsalin* mestert, a szovjet labdarúgók világszerte ismert, legendáshírű edzőjét, sem *Metrevelit,* a közelmúlt nagy labdarúgóegyéniségét nem kell külön bemutatni a magyar olvasóknak.

Június 16-a van. Péntek. Délután 18 óra 20 perc — tbiliszi idő szerint. A Tbiliszi Dinamó edzőpályáján *Lakat dr.* valóságos edzésbemutatót tart. Kitűnő felépítésű, jól pergő edzés. *Kacsalin* vezetésével az egész Dinamó-legénység érdeklődéssel nézi. *Lakat Károly* viszont a sporttelepet dicséri:

— *Csak nézz körbe! Rúgófalak, segédeszközök tömkelege. És minden a lehető legegyszerűbben, a lehető legolcsóbban megcsinálva, s mégis tökéletes minden. Vajon miért nem lehet nálunk is így?*

Aztán *Kacsalinnal* beszélgetek:

— *Pillanatnyilag a 2. helyen állunk a szovjet bajnokságban, de egy mérkőzéssel kevesebbet játszottunk. Mégsem vagyok biztos benne, hogy elnyerjük a bajnoki címet. Úgy hiszem, hogy a CSZKA-nak vagy a Dinamó Kijevnek nagyobbak az esélyei. Hogy miért? Egyszerű. A grúz és az örmény futball, vagy mondhatom így is: a kaukázusi futball egészen más, mint amit a világ „szovjet labdarúgásként" ismer. Ezen a vidéken inkább a technika, a játékosság dominál, de a labdarúgók taktikai érzéke és fegyelme nem túl nagy, játékuk nem eléggé gyors, nem eléggé kemény... Persze, manapság a szovjet futball sem jó. A csapatok túlzottan védekeznek, kevés a gól, nem tudnak igazán támadni, képtelenek megtalálni a helyes arányt a védekezés és a támadás között. Az igazság az, hogy a szovjet bajnokság felhígult, túl sok csapat játszik az élvonalban, elképzelésekben, rendszerekben, taktikában pedig a lehető legnagyobb fejetlenség van. Mindenki „mást" akar, mindenki „alkotni" szeretne, holott mindenki csak utánoz, azt is rosszul, s közben tönkre megy a szovjet labdarúgás...*

Íme, hát itt is közös gondok! És *Metreveli* csak megerősíti a hallottakat:

— *Nincs meg a szükséges rend, az elképzelések egyeztetése. A játékosok nem szívesen edzenek... Ráadásul nálunk, a Tbiliszi Dinamónál sok a fiatal játékos, akik még nem értek meg az igazi nagy feladatokra. Épp ezért úgy gondolom, hogy a Kijevi és a Moszkvai Dinamó, vagy a CSZKA esélyei nagyobbak, bár egyik csapat sem jobb, mint a mi Dinamónk.*

— És mi lesz az olimpián?

— *Az első csoport győztese feltehetően az NSZK lesz, míg a másodikban a Szovjetunió győz. Mindkét együttes csoportbeli ellenfelei gyenge játékerőt képviselnek. A harmadik csoportból Magyarország látszik a legerősebbnek, de Dániát sem szabad lebecsülni. Gondolom, Magyarországon még emlékeznek a római olimpiára... Legnagyobb küzdelem a negyedik csoportban várható, ahol az NDK-nak és Lengyelországnak szinte hajszálnyira egyenlők az esélyei. Továbbjósolni szinte lehetetlen, hiszen ki tudja, hogy mit hozhat egy NSZK—Magyarország, vagy egy szovjet—lengyel, esetleg egy Szovjetunió—NDK összecsapás?*

Rózsa András

Először az NB I-ben: ZTE az NB I B-ben: Szekszárd

Befejeződött a küzdelem az NB I B-ben, az NB II-ben és az NB III-ban.

NB I B

1966 óta most fordult elő harmadszor az, hogy a Szeged felkerült az NB I-be: 66-ban először, 69-ben másodszor, 71—72-ben harmadszor. A Zalaegerszegi TE most jutott fel első alkalommal a legfelső osztályba.

Érdekes a három kiesett útja.

A Pécsi Bányász 1967-ben szerepelt első alkalommal az NB I B-ben, s azóta mindig ott küzdött.

Az Ózd 1962—63-ban volt utoljára NB II-es, de akkor ez az osztály közvetlenül az NB I után következett. 1963 őszén és 1964-ben az NB I B-ben, 1965-ben és 1966-ban az NB I-ben szerepelt, majd 1967 óta állandóan a B-ben.

1963 őszén volt az NB I B első éve, s a FŐSPED azóta állandóan ott küzdött.

NB I B

1.	Szegedi EOL	34	21	8	3	75-38	50
2.	Zalaeger. TE	34	21	7	6	62-26	49
3.	Debreceni VSC	34	17	9	8	43-32	43
4.	MÁV DAC (Győr)	34	15	12	7	59-39	42
5.	Bp. Spartacus	34	13	13	8	46-38	39
6.	Dunaújváros	34	13	12	9	38-33	38
7.	Békéscsaba	34	12	13	9	45-40	37
8.	Kecskemét	34	11	11	12	54-52	33
9.	Volán	34	11	11	12	48-54	33
10.	Szolnoki MTE	34	10	12	12	47-50	32
11.	Várpalota	34	10	12	12	35-43	32
12.	Dorog	34	9	13	12	34-36	31
13.	Pénzügyőr	34	8	14	12	36-46	31
14.	Ganz-MÁVAG	34	10	9	15	37-41	29
15.	Oroszlány	34	9	11	14	50-58	29
16.	Pécsi Bányász	34	8	7	19	40-63	23
17.	Ózd	34	8	7	19	31-61	23
18.	FŐSPED	34	6	7	21	33-62	19

NB II KELET

Feljutott a BKV Előre, amely 1967-ben, 68-ban, 69-ben, 1970 tavaszán és 1970—71-ben szerepelt ott, tehát most csak egy évig volt NB II-s.

Búcsúzott a Postás SE, amely mindössze csak egy éven át szerepelt a II-ben. A Jászberényi Lehel már sokkal hosszabb ideig, hiszen még 64-ben jutott fel, sőt egy darabig NB I B-s is volt. A Szarvas két és félévig ette az NB II kenyerét.

NB II Keleti csoport

1.	BKV Előre	30	18	9	3	46-16	45
2.	Budafok	30	17	8	5	60-25	42
3.	Kiskunhalas	30	15	5	10	38-32	35
4.	KISTEXT	30	14	6	10	45-33	34
5.	Gyula	30	12	7	11	48-47	31
6.	Debr. EAC	30	11	7	12	47-37	29
7.	Szegedi Dózsa	30	9	11	10	29-29	29
8.	Láng	30	9	10	11	41-39	28
9.	Szolnoki MÁV	30	10	8	12	43-45	28
10.	Szegedi VSE	30	11	6	13	35-39	28
11.	Ceglédi VSE	30	10	7	13	42-49	27
12.	Bp. Építők	30	9	9	12	26-36	27
13.	MGM Debrecen	30	11	5	14	31-43	27
14.	Postás SE	30	9	6	15	31-51	24
15.	Lehel	30	9	5	16	27-36	23
16.	Szarvas	30	9	5	16	30-62	23

NB II ÉSZAK

A Miskolci VSC, amely 1958—59-ben még az NB I-ben is szerepelt, 1963 és 1969 között mindig az NB I B-ben küzdött. Két és félévig volt most a II-ben. Tavaly csak a 6. helyen kötött ki, most viszont fölényesen lett első.

A kiesők? A Rakamaz jött és ment. Az Ikarus 1969 óta szerepelt a II-ben, tavaly még az 5. hellyel büszkélkedett. A Salgótarjáni KSE, amely 1938—39-ben még az NB I-be is felkerült, most tíz évi NB II-es szereplése után ment vissza az NB III-ba.

NB II, Északi csoport

1.	Miskolci VSC	30	17	11	2	55-22	45
2.	Nagybátony	30	14	11	5	47-25	39
3.	BVSC	30	18	2	10	70-42	38
4.	Kazincbarcika	30	11	12	7	43-38	34
5.	Leninváros	30	10	11	9	37-40	31
6.	Izzó	30	11	9	10	37-41	31
7.	Kossuth KFSE	30	10	10	10	34-33	30
8.	Kisterenye	30	10	8	12	42-45	28
9.	Esztergom	30	9	10	11	41-51	28
10.	Vác	30	6	15	9	36-41	27
11.	Sátoraljaújhely	30	9	9	12	29-37	27
12.	Nyíregyháza	30	9	8	13	24-26	26
13.	Gyöngyös	30	9	7	14	31-42	25
14.	Rakamaz	30	9	6	15	44-59	24
15.	Ikarus	30	7	10	13	31-46	24
16.	Salgót. KSE	30	5	13	12	42-55	23

NB II NYUGAT

A Szekszárd először rajtol most az NB I-ben.

A kiesettek közül az Almásfüzítő 1968, a Bauxitbányász Tapolca 1969, az Ajka pedig 1970 tavasz óta küzdött a II-ben.

NB II, Nyugati csoport

1.	Szekszárdi Dózsa	30	19	8	3	50-20	46
2.	Fűzfő	30	12	12	6	44-32	36
3.	Győri Dózsa	30	14	6	10	49-42	34
4.	Savaria	30	14	6	10	48-43	34
5.	Pécsi Ércbányász	30	12	8	10	35-27	32
6.	Pápa	30	11	10	9	42-40	32
7.	Bakony Vegy.	30	11	8	11	40-42	30
8.	Kap. Táncsics	30	12	5	13	44-40	29
9.	Pécsi VSK	30	11	6	13	44-36	28
10.	KOMÉP	30	10	8	12	28-34	28
11.	Székesf. MÁV	30	11	5	14	47-45	27
12.	Olajbányász Nagykanizsa	30	10	7	13	34-45	27
13.	Zalaeg. Dózsa	30	8	11	11	35-51	27
14.	Ajka	30	7	12	11	21-36	26
15.	Bauxitbányász	30	9	7	14	42-45	25
16.	Almásfüzitő	30	7	5	18	22-47	19

•

Az NB II-be a következő egyesületek kerültek fel:
Békéscsabai VTSK,
Győri Elektromos,
III. ker. TTVE,
Hajdúböszörményi Bocskai,
Kaposvári Rákóczi,
KELTEX,
Körmendi MTE,
Rudabányai Ércbányász,
Törekvés,

Budapesti csapat kettő esett ki és három jött fel, vidéki viszont hét esett ki, s csak hat jött helyettük.

EREDMÉNYHIRDETÉS A KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN

A 6000 forintos tavaszi pályázatunk értékelése hamarosan elkészül, s az eredményt a legközelebbi, az augusztus 20-a táján megjelenő számunkban közöljük.

EB-mérleg

Az Európa-bajnokság belgiumi döntője az év legnagyobb futball eseményét jelentette, ezért sokáig lesz még beszédtéma a nemzetközi labdarúgó világban. Legalább is 1974-ig, az új VB-ig, mert közben kevés olyasmi történhet, ami jelentőségében felülmúlhatná az Antwerpenben, a Liègeben és a Brüsszelben történteket.

Pedig, ha az ember mélyebben vizsgálja az EB végküzdelmének a menetét, hamarosan úgy találja, hogy minden a várakozásnak megfelelően alakult. Az NSZK válogatottja, a nagy- favorit, biztosan menetelt az emelvény legfelső fokára, nagyobb nehézséget jelentett számára az elődöntőben Belgium legyőzése, mint a Szovjetunió elleni 90 perc. Erre pedig eléggé félve gondolt *Helmut Schön*, attól tartva, hogy a müncheni olimpiai stadion megnyitóján előzőleg aratott 4:1-es győzelem elbizakodottá teszi fiait a már egyszer megvert ellenféllel szemben.

A Szovjetunió is esélyesnek számított — legalábbis a döntőbe jutásra. Ez a tipp is bejött, bár ha a magyar csatárok kihasználják helyzeteiket és Zámbó berúgja a 11-est, egészen más kellene hogy legyen ennek a cikknek a hangvétele.

Reális a sorrend

Az Európa-bajnoki végső sorrend megfelel az előzetes várakozásnak:

Az NSZK első helye továbbra is *vitathatatlan* nemcsak európai, de talán világviszonylatban is;

a Szovjetunió a hagyományokhoz képest *ismét jelentős szerepet* játszott ezen a kontinens bajnokságon;

Belgium nagyfokú előretörést mutatott, s *Van Himstékkel* kapcsolatban nem árt arra is emlékezni, hogy selejtező csoportjukból Portugália, Skócia és Dánia legyőzésével jutottak a legjobb négy közé, majd pedig Olaszországot „ütötték ki". Ez pedig nem volt kis bravúr!

A magyar válogatott Belgiumba kerülése meglepetést jelentett. Amint azt *dr. Terpitkó András*, az MLSZ elnöke mesélte, a részvevő négy csapat vezetőinek tiszteletére adott ebéden *Gustaw Wiederkehr*, az UEFA elnöke ismételten hangsúlyozta, hogy számára, de az egész európai labdarúgás vezérkara számára váratlan volt, ahogyan a magyar együttes kiharcolta az elődöntőbe jutást, s ottani szereplése is sok bíztatót mutatott a magyar futball jövőjét illetően.

A részletekbe való belemerülés előtt rövid, de dícsérő értékelésnek azt hiszem el lehet fogadni ezeket a szavakat az egyik legfelelősebb európai szakember részéről.

Gustav Wiederkehr, az Európai Labdarúgó Szövetség elnöke átadja Franz Beckenbauernak a Henry Delaunay Kupát. Ez volt Wiederkehr utolsó nyilvános szereplése, a napokban szívroham következtében elhunyt. Az UEFA új elnöke Barcs Sándor lett

Négy klasszis

Amit az EB döntő, ezen belül az NSZK válogatottjának szereplése ismételten bebizonyított: befellegzett a szisztematikus védőjátéknak, főleg az úgynevezett catenaccionak (ezt vallják egyébként az olaszok is BEK és EB szereplésük után) erősen módosult a „libero" szerepköre, továbbá az, hogy csak a támadó játék tudja visszaadni igazán a sportág szépségeit, hozza vissza a nézőket az oly hosszú ideig árván maradt lelátókra. Mindezekben az NSZK csapata jár az élen, amelynek a 70-es évekbe való berobbanása kísértetiesen hasonlít az egykori magyar aranycsapat felfutására. Bontogatták már szárnyaikat a mexikói VB-n, több válogatott mérkőzésen — így Magyarország ellen Nürnbergben és a Népstadionban — de igazán most jutottak fel a csúcsra. A ma még kissé talán merésznek tűnő hasonlítást egyébként sok szakembertől hallottam belgiumi tartózkodásom során, de meglátásaik igazolják is értékítéletüket:

— *Az NSZK válogatottjának ma minden csapatrészében van nemzetközi klasszisú játékosa. A kapuban Maier, a védelemben Beckenbauer, a középpályán Netzer, a csatársorban pedig Müller számít annak. A csapat többi tagja is súrolja már a klasszis szintjét, az pedig, hogy a nyugatnémet válogatott átlagéletkora 25,5 év, sok egyébb más reményre is feljogosíthatja az NSZK futball sportjának vezetőit.*

Játékuk könnyed és elegáns, az embernek szinte az az érzése, hogy repertoárjukból azt, akkor és annyit vesznek elő, amennyi éppen a sikerhez, a győzelemhez szükséges. Hogy ez mennyire így van, annak alátámasztásául EB-s szereplésükből idézném néhány adatot:

A csoportmérkőzések során Varsóban 3:1-re verték a lengyeleket, s egy pillanatig sem volt zavar soraikban, amikor hosszú ideig vendéglátóik vezettek 1:0-ra. A törökökkel 1:1-re játszottak otthon, majd mivel erre szükség volt, 3:0-ra győzedelmeskedtek idegenben. Az albánok sem sok gondot jelentettek számukra (1:0, 2:0), majd következett az év meglepetése a 3:1-es Wembley-i siker Anglia felett, utána 0:0 otthon. A többi eredmény a május végi—júni-

NSZK—Belgium 2:1. Netzer labdáját Müller (balról a második) befejeli a 24. percben, ez volt a találkozó első gólja. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Szovjetunió—Magyarország 1:0. A szovjet gól, amelyet Konykov kapásból nagy erővel küldött, s a labda Juhász P.-t érintve jutott be. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

us eleji napokról jól ismert: győzelem... győzelem... győzelem... Mindjobban a világ élére törés. Az NSZK válogatottja éppen olyan esélyessé vált az 1974. évi világbajnoki címre, mint 1952-ben a magyar csapat helsinkii olimpiai győzelme után a svájci VB aranyérmére. Lehet, hogy ismétlődni fog a futballtörténelem...?

Tapasztalatlanság

A Szovjetunió válogatottja erősen megfiatalított összetételben szerepelt az EB-n. *Rudakov* és *Hurcilava* számított mindössze az idősebb korosztályhoz, a többiek tehetséges fiatalok. Megfelelő nemzetközi rutin nélkül... Nem jöttek ugyanis különösebben zavarba a magyar válogatott ellen, mivel Páncsicsék játékfelfogása, irammenése közel állt az övékéhez, elvesztették viszont minden önbizalmukat a pontosan, gyorsan adogató, a tempót gyakran változtató, egyéni megoldásaikban egészen váratlan sorozatokat felvonultató nyugatnémetekkel szemben.

Kívülálló szerint a szovjet labdarúgás legnagyobb baja a szakvezetés gyakori cseréje, valamint az, hogy időnként olyan stílust igyekeznek elsajátíttatni csapatukkal, amely nem felel meg a szovjet labdarúgók adottságainak. Mai válogatottjuk ennek ellenére sok reményre jogosít. Jó a csapategységük és Belgiumban különösen a három középpályás *Konykov*, *Troskin* és *Kolotov* tetszett a nemzetközi szakembereknek, de elismeréssel írtak Isztominnak és Dolmatovnak az NSZK elleni játékáról is. Hiányzott viszont a csapatból egy igazi támadó trió, vagy legalább egy támadó ék.

A magyar válogatott ellen a szovjet csapat a tradícióknak megfelelően szerencsés mérkőzést vívott. Ebben a 90 percben ugyanis a magyar válogatott volt a jobb, még akkor is, ha ezt meggyőzően, gólokkal nem is tudta igazolni. A két együttes majdnem teljesen hasonlót játszott védelmi és támadó alakzatban, ha azonban pontozták volna ezt a mérkőzést, akkor a szebb „kivitelezésért" a magyar csapatnak járt volna a továbbjutás. Az NSZK ellen egy percig sem volt esélyük Hurcilaváéknak és nagyon sportszerűen állapította meg *Ponomarjov* a szovjet csapat felelőse:

— *Az NSZK válogatottja nagy csapat, ha holnap volna világbajnokság, övék lenne az aranyérem. Nekünk is hamarosan rá kell térnünk a felfelé vezető útra, mert a tehetségeink megvannak.*

Szerénység — egyszerűség

Belgium válogatottjáról külön kis tanulmányt lehetne írni, annyit hallottunk *Goethals* fiairól, s magáról a szövetségi kapitányról. De vannak személyes élményeink is. A legemlékezetesebb a belga—magyar mérkőzés után rögtönzött sajtóértekezlet, amelyen *Van Himst*, *Heylens*, s a többiek olyan természetes egyszerűséggel, szerénységgel nyilatkoztak, hogy egyszerre nyert ügyük lett mindenki előtt. Főleg azok előtt, akik manapság gyakran panaszkodnak — és joggal — a sztárnak induló vagy magukat okkal, vagy ok nélkül annak tartó játékosokra, nagyképű viselkedésük, pökhendiségük miatt.

Ez a szerénység, egyszerűség jellemzi különben a belga labdarúgó válogatott játékát is. Ami mind előbbre viszi őket: az óriási küzdeni tudás az első perctől az utolsóig, a taktikai utasítások legpontosabb betartása, továbbá az a töretlen szellem, hogy akarnak valamit, akarnak valakik lenni.

Védőjátékuk teljesen leegyszerűsített. Vannak „emberfogók", majd „támadást indítók és befejezők". Persze azért a szerepek gyakran cserélődnek mérkőzés közben, s ez jelenti a színt, az ötletet a játékukban. Az úgynevezett angol futballtól kissé eltávolodóban vannak, de még több és nagyobb játékos egyéniségre van szükségük ahhoz, hogy a nyugatnémetek által járt útra léphessenek. Bár már az utánzásnál tartanak... *Thyssen* ugyanis már egészen korszerű módon játszik liberót. Kitűnő, erőteljes a védőjátéka, de amikor alkalma kínálkozik, bátran tör előre és mivel megfelelő az érzéke az összjátékhoz, gyakran kerül gólhelyzetbe is. A támadások igazi „rugói" és végrehajtói: *Lambert* és *Van Himst*. Különösen *Himst* az, aki ott rejtőzik a belga labdarúgó szurkolók szívének legmélyén. Nagyszerű sportember, a magyarok elleni játékkal ő lett egyébként a belga rekorder és erről olyan egyszerű szavakkal emlékezett meg, hogy az ember szinte nem is hitte, hogy egy ország ünnepelt hőséről van szó. Belgiumban örülnek a bronzéremnek és most már minden igyekezetük az, hogy 1974-ben a VB-n is hasonló sikert érjenek el.

Van Himstről leveszik emlékbe az inget, mert a belga együttes megszerezte a 3. helyet. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

A magyar kapu előtt... Onyiscsenko, Géczi, Páncsics. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

A döntő: NSZK—Szovjetunió. Müller megszerzi az első gólt. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Dicsérik, bírálják a magyar csapatot

A magyar válogatott eléggé reménytelen helyzetből került ki Belgiumba. Szereplését dr. Terpitkó András, az MLSZ elnöke foglalta össze röviden:

— Válogatottunk értékelésénél Gustav Wiederkehr elismerő szavaira kell elsőként hivatkoznom, hiszen a négy közé jutás, a már majdnem vesztett pozícióból szép teljesítménynek számít. A belgiumi szereplés viszont még jobb is lehetett volna, ha játékosaink ezúttal nem állnak hadilábon a góllövéssel, s mindenki hozza formájának legalább 60—65 százalékát. A szakemberekre tartozik majd annak megvizsgálása, hogyan kerülhetnek előzőleg még jó formában levő labdarúgók egyik napról a másikra hullámvölgybe. Mert, ha ez nem így történik, s Kocsis, Kű, Szőke, Zámbó, Bene kijátssza azt a formáját, amiért a válogatottba került, akár ezüstérmesek is lehettünk volna.

— Az EB negyedik helyére büszkének kell lennünk, mert ez újólag is azt jelenti, hogy az 1970 februárjától megindult fejlődési folyamat tovább tart — ha lassan is. Alkalmunk volt látni Európa legjobbjait, megállapíthattuk, hogy még sokat kell dolgozni ahhoz, hogy utolérjük az élvonalat. Ez azonban csak közös munkával történhet meg, mert ha mindenki a maga feje után megy, soha sem jutunk a célba.

— Ami első teendő kell, hogy legyen: el kell most már mihamarabb érni, hogy játékosaink állóképessége legalább 90 percig tartson, mert ha nem így lesz, nem játszhatunk komoly szerepet a nemzetközi labdarúgó életben. Erre pedig — s itt különösen klubcsapataink különböző kupa szereplésére gondolok — nagy szükség van, hiszen ezeken a találkozókon van alkalmuk fiataljainknak elsősorban tapasztalat szerzésre, úgyhogy mire a válogatottba kerülnek, már magabiztosan mozogjanak akár a legforróbb légkörű találkozón is. Változatlanul és sokkal jobban kell kutatni tehetségeinket, mert az szinte lehetetlen, hogy kiapadt volna a magyar futball „termőtalaj”.

Sok szépet, de elmarasztalót is hallottunk az EB alatt a magyar labdarúgásról. Az elsőt nem vettük szószerint, a másikért pedig nem sértődtünk meg. A véleményeknek úgy a „közepét” érezzük találónak, elfogadhatónak. A jövőbeni elsőrendű törekvés az lehetne, hogy mihamarabb rászolgáljunk a dicséretre.

Hoffer József

Még a döntő befejezése előtt betódultak a játéktérre a szurkolók. Maier, az NSZK kapusa rendet teremt. Kicipeli egy önfeledt honfitársát. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

A külföldi bajnokságok végeredménye (II.)

CSEHSZLOVÁKIA

A legutóbbi számunkban külön cikk keretében foglalkoztunk a csehszlovák labdarúgás helyzetével. Rámutattunk arra, hogy miként szeretnének kijutni a hullámvölgyből. Ehhez hozzá lehet még tenni, hogy az 1971—72. évi bajnokság küzdelmeinek legtöbbje szórakoztatás helyett unalmat, csapkodást hozott. No, természetesen érdekességek így is akadtak. A Spartak Trnava, a bajnok elég rosszul rajtolt, hiszen négy forduló után az utolsó helyen állt. De utolsókból lesznek az elsők, mert utána a Trnava alaposan feljavult. Az utolsó fordulóban mind a Trnava, mind a Slovan idegenben játszott. A Trnava Nyitrán 2:2-es döntetlent ért el, ugyanakkor a Slovan játékosok idegei Eperjesen felmondták a szolgálatot, a pozsonyi csapat 2:1-re kikapott, s így végül is két pont előnnyel a nagyszombatiak megvédték a bajnoki címüket.

19 évi I. osztályú szereplés után kiesett az Inter Bratislava, társa a Jednota Trencsén csapata lett. Feljutott a Spartak Hradec Kralové és a Skoda Plzen. Az újonc Brno az utolsó fordulóban, a Teplice elleni győzelmével menekült meg. Ez különösen azért érdekes, mert a 2 283 950 néző majd egytized része Brnóban jelent meg a mérkőzéseken. A látogatottság egyébként emelkedett, közel 500 ezer nézővel.

Pozsonyban sokat tárgyaltak arról, hogy mi volt a balsiker oka, mert hiszen nemcsak az Inter szereplését veszik annak, hanem azt is, hogy a Slovan lemaradt a bajnoki címről. Hosszú időn át ugyanis biztosra vették azt, hogy a bajnokság átkerül Pozsonyba, hiszen a Slovan adta a válogatott játékosok zömét (Vencel, Hrivnák, Zlocha, a gólzsák Ján Capkovic — 19 góllal lett gólkirály — mindannyian gyakran jutottak a válogatottba), s csak egy hiányzott: az állóképesség. Hiába voltak a Slovan mérkőzései a leglátogatottabbak. A nézőcsúcs is Pozsonyban született: a Slovan—Trnava rangadón 36 ezer szurkoló!

Az utolsó fordulóban a VSS nem kis meglepetésre kikapott a kassai rangadón a Lokomotív csapatától, pedig úgy látszott, hogy megszerzi a 3. helyet és ezzel az UEFA Kupában való részvétel jogát, de végül is ez a nagyobb gólkülönbséggel a Duklának jutott.

1.	Spartak Trnava	30	17	10	3	60:25	44
2.	Slovan Brat.	30	18	6	6	68:37	42
3.	Dukla Prága	30	14	7	9	56:40	35
4.	VSS Kassa	30	12	11	7	38:28	35
5.	Zilina	30	12	7	11	39:35	31
6.	Sparta Prága	30	13	5	12	50:52	31
7.	Slavia Prága	30	13	2	15	30:37	28
8.	Lok. Kassa	30	11	6	13	33:44	28
9.	Teplice	30	9	9	12	36:37	27
10.	Nyitra	30	10	7	13	31:41	27
11.	Presov	30	10	7	13	31:42	27
12.	Ostrava	30	10	6	14	39:41	26
13.	Trinec	30	9	8	13	41:46	26
14.	Brno	30	8	9	13	42:61	25
15.	Inter. Brat.	30	8	8	14	35:42	24
16.	Trencsén	30	9	6	15	31:52	24

JUGOSZLÁVIA

Edzősors... Tavaly ilyenkor sok dicséretet kapott Lustica, a szpliti Hajduk edzője, mert bajnokságot nyert a csapatával. Most azonban csak a 10. helyen kötöttek ki, s az edzőnek mennie kellett. Még az sem mentette meg, hogy csapata megnyerte a kupát, s így most a KEK-ben indulhat a Hajduk. A kupadöntőt egyébként Belgrádban vívta a Hajduk és a Dinamo Zágráb (2:1) — feltűnően kevés, 15 ezer néző előtt. Ezek zöme is Zágrábból és Szplitből érkezett a jugoszláv fővárosba.

A bajnoki cím nagy küzdelem után a Zseljeznicsar Szarajevóé lett. A Ferencváros UEFA Kupabeli ellenfele az utolsó mérkőzésére Belgrádban a Partizán ellen állt ki. A Crvena Zvezda Belgrád szurkolói bíztak abban, hogy csapatuk Szarajevóban győz a Szarajevó ellen, s ugyanakkor a Zseljeznicsar pedig alulmarad Belgrádban. Nos, a Zvezda valóban nyert idegenben (4:2), de ugyanakkor szarajevói vasutasok hengereltek Belgrádban, 4:0-ra győztek, s megmaradt a kétpontos előnyük.

Végeredményben a Zseljeznicsar idegenben nyerte meg a bajnokságot. Otthon ugyanis csak 29 pontot szerzett (14 győzelem, 1 döntetlen, 2 vereség) a Zvezda viszont otthon 30 pontot gyűjtött (13 győzelem, 4 döntetlen, 0 vereség), idegenben azonban a Zvezda csak 19 pontot tudott összehozni, viszont a Zseljeznicsar 22-t.

A Zvezda mellett otthon veretlen maradt még egy másik belgrádi együttes: az OKF. Sőt ez a csapat otthon mindössze 6 gólt kapott otthon. Idegenben a legtöbb gólt az újvidéki Vojvodina érte el, 24-et, s csak a hajrában maradt le a 3. helyről.

Átlagban 2,37 gól jutott egy-egy mérkőzésre. A gólkirályi címet verseny nélkül Santracs (OFK) szerezte meg, 33-szor talált a hálóba, a 2. helyre került Bajevics (Velezs Mosztár) csak 20 gólos.

A Zseljeznicsart az is segítette a bajnoki címhez, hogy sokkal több kiváló gólszerzője volt, mint vetélytársainak. 1. Bukal 14 góllal, 2. Katalinszki 13, 3. Jankovics 11, 4. Bratics 7... Ezzel szemben a Zvezdánál: 1–2. Dzsájics és Lazarevics 9–9, 3. Acsimovics 8. Az OFK-nál a 33 gólos Santracs mögött a 2-3. helyen Zecs és Lukics csak 5–5 góllal szerénykedett.

A tavaszi idényben nyújtott jobb szereplés is a Zseljeznicsar mellett döntött. Tavasszal: 1. Zseljeznicsar 27 pont, 2. Zvezda 26, 3. Partizán 24, 4. OFK 22, 5. Velezs 20.

A Radnicski Kragujevác és a Maribor esett ki.

1.	Zseljeznicsar	34	21	9	4	55:20	51
2.	Crvena Zvezda	34	19	11	4	57:21	49
3.	OFK Beograd	34	17	11	6	56:26	45
4.	Vojvodina	34	15	12	7	50:38	42
5.	Partizán	34	15	9	10	41:35	39
6.	Velezs M.	34	14	10	10	58:32	38
7.	Szloboda T.	34	12	11	11	34:33	35
8.	Dinamo Zágr.	34	11	10	13	47:40	32
9.	Olimpija Lj.	34	13	5	16	46:51	31
10.	Hajduk Szplit	34	12	7	15	45:56	31
11.	Vardar Sz.	34	8	14	12	31:44	30
12.	Celik Zenica	34	9	12	13	27:40	30
13.	Borac	34	12	6	16	31:46	30
14.	Rad. Nis	34	11	7	16	38:49	29
15.	Szarajevo	34	10	8	16	43:46	28
16.	Sutjetska	34	9	10	15	25:39	28
17.	Rad. Kragujevác	34	7	10	17	24:55	24
18.	Maribor	34	3	14	17	24:61	20

FRANCIAORSZÁG

Az első egycsoportos I. osztályú bajnokságot 1933–34-ben vívták — jelentős magyar sikerrel. A bajnokságot ugyanis az FC Séte nyerte, amelynek akkoriban két magyar labdarúgó volt a főerőssége: Bukovi Marci, a középfedezet és Lukács István, a középcsatár. Lukács is 28 góljával megszerezte a gólkirály címet. Mögötte a 4. helyen 17 góllal Simonyi Bandi (Lille) holtversenyben kötött ki, a 8. helyen pedig újabb magyar: Kohut Vili (Marseille) 16 góllal. Akkoriban Franciaország szívesen fogadta a külföldieket, mert azok hozták fel a francia labdarúgást. Több tucat magyar játékos rúgta a labdát francia földön a harmincas években.

A külföldiek iránti érdeklődés ma is változatlan, amit talán legékesebben az bizonyít, hogy tavaly és most is a jugoszláv Skoblar lett a gólkirály. Most valamivel szerényebben mint egy évvel korábban. Tavaly ugyanis 44 góljával elnyerte az Aranycipőt, most viszont a 30 góljával messze elmaradt Európa legeredményesebbjeitől. A francia bajnokságban is csak egy góllal előzte meg Keitát (St. Étienne). 3. Vergnes (Nîmes) 26, 4. Onnis (Reims) 20, 5. A. Revelli (Nice) és Lacombe (Lyon) 19—19... A sokáig Olaszországban szerepelt Combin (Metz) erejéből most már csak 16 gólra futotta.

A Marseille ezúttal negyedszer bizonyult a legjobbnak. Az első bajnoki címhez még 1936—37-ben jutott, a másodikhoz 47—48-ban, a másik kettőt pedig tavaly és most szerezte meg. A mostanit könnyebben, mint a legutóbbit.

3 453 246 fizető néző jelent meg a mérkőzéseken. Tizenegy olyan forduló akadt, amelyen 100 ezer felett járt a nézőszám, no természetesen azt is figyelembe kell venni, hogy fordulónként 10—10 mérkőzést játszanak, otthon és idegenben is a Marseille csapatának volt a legtöbb nézője. Otthon 434 387, idegenben pedig 326 802. Mögötte a 2. helyen — a nézők tekintetében — az utóbbi években legeredményesebben szerepelt St. Étienne áll. Ez az együttes már hatszor nyert francia bajnokságot, ugyanennyiszer csak az ötvenes évek kiváló együttese, a Reims vitte el a pálmát. De ahogyan megkopott a Reims fénye, úgy kopik most a St. Étienne-é.

Otthon egyedül az Angers csapata nem kapott ki.

1.	Marseille	38	24	8	6	78-37	56
2.	Nimes	38	21	9	8	76-37	51
3.	Sochaux	38	21	5	12	57-42	47
4.	Angers	38	19	7	12	56-40	45
5.	Lyon	38	18	9	11	58-45	45
6.	St. Étienne	38	20	4	14	81-59	44
7.	Nantes	38	17	9	12	70-48	43
8.	Nice	38	15	12	11	58-44	42
9.	Bastia	38	20	2	16	58-57	42
10.	Nancy	38	14	12	12	56-49	40
11.	Rennes	38	13	12	13	53-54	38
12.	Bordeaux	38	12	11	15	39-52	35
13.	Ajaccio	38	12	9	17	49-53	33
14.	Metz	38	13	7	18	44-49	33
15.	Reims	38	9	13	16	46-69	31
16.	Paris St. G.	38	10	10	18	51-67	30
17.	Red Star	38	10	10	18	34-64	30
18.	Lille	38	8	10	20	43-68	26
19.	Monaco	38	8	10	20	41-68	26
20.	Angouléme	38	8	7	23	39-85	23

PORTUGÁLIA

A legutóbbi években a bajnoki címért folyó küzdelem, Európa valamennyi országát figyelembe véve, a legegyhangúbb Portugáliában volt. Immár több mint tíz esztendeje csak két csapat nyert bajnokságot: a Benfica és a Sporting. Helyesebben a Sportingnak néha sikerült a Benfica elé kerülnie. A Benfica 1935—35-ban volt először bajnok, most pedig immár tizenkilencedszer az. A legutóbbi tíz évben nyolcszor bizonyult a legjobbnak.

Visszatértek a régi szép idők? A kérdésre nem lehet igennel, de nemmel sem felelni. Olyan tehetséget, mint Eusebio nem sikerült a leutóbbi időkben felfedezni, s Eusebio pedig lassan kiöregszik, hiszen már 30 éves. Be is jelentette a visszavonulását, de most sikerült visszakerülnie a válogatottba. Viszont tagadhatatlan, hogy elszántan igyekeznek fiatalítani, s nem is kis sikerrel.

A. Jorge (Benfica) lett a gólkirály, s ehhez 27 gól elég volt.

A tavasz idényben kissé vissza esett a látogatottság, aminek talán az volt az oka, hogy a Benfica fölényesen vezetett. Kettős siker: a Benfica még a kupát is megnyerte.

1.	Benfica	30	26	3	1	81:16	55
2.	Setubal	30	17	11	2	62:16	45
3.	Sporting L.	30	17	9	4	51:26	43
4.	CUF	30	12	13	5	43:28	37
5.	Porto	30	13	7	10	51:32	33
6.	Guimaraes	30	11	8	11	49:47	30
7.	Belenenses	30	11	7	12	35:33	29
8.	Barreirense	30	11	5	14	36:47	27
9.	Farense	30	9	7	14	34:48	25
10.	Atl. Lisszabon	30	8	9	13	35:52	25
11.	Boavista	30	7	10	13	28:46	24
12.	U. de Tomar	30	9	5	16	25:42	23
13.	Beira Mar	30	7	9	14	29:51	23
14.	Academica	30	7	7	16	30:40	21
15.	Leixoes	30	7	7	16	26:51	21
16.	Tirsense	30	6	7	17	26:66	19

AUSZTRIA

Tavaly ilyenkor, amikor az innsbruckiak először nyerték el a bajnoki címet, olyan nagy öröm és ünnepség járta a tiroli fővárosban, amilyent sporttal kapcsolatban addig nem tartottak. Az egész város tombolt, hajnalig folyt a bor, a sör és a whisky. Idén is megnyerték a bajnokságot, de most már — petárdák nélkül. Nem számított már újdonságnak a bajnoki cím. És annak elérése nem is ment olyan simán mint tavaly. Már a rajtnál történt egy változás: fúzió. A Swarowski Innsbruck — ez nyerte tavaly a bajnokságot — egyesült a Wacker Innsbruckkal, s fene hosszú nevet vettek fel: Swarowski Wacker Innsbruck. Eleinte minden jól ment, de következett egy időszaka, amikor szinte egymásután jöttek a vereségek. Még a kiesésre ítélt Simmering — Bécs külvárosa — csapatától is kikaptak. A vezetőség döntött: elküldték Otto Baricsot, a jugoszláv edzőt, s helyére hontársát hozták, Branko Elszner professzort Ljubljanából.

A Marseille csapata. (Az ingeken látható betűk hirdetés. Francia szokás . . .) Álló sor balról: Zwunka, Novi, Carnus, Bracci, Lopez, Bosquier. Guggol: Coueco, Kula, Gress, Skoblar, Verdonk. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

Ő már korábban is működött az innsbruckiaknál, s jóhírt szerzett azzal, hogy nemcsak testileg, hanem lelkileg is fel tudja késziteni az együttest. Elszner vezetésével a hajrában a megszerezhető 10 pont közül kilencet értek el, s ezzel meg tudták védeni a bajnoki címüket. Utána Elszner vette a kalapját, s visszament Ljubljanába. Az új edző a 38 éves Egon Herlan lett, aki addig a München 1860 másodedzője volt. Vajon jövőre újra meg kell majd hívni Elsznert — kisegiteni?

Hiába egyesült az Admira és Wacker, az Admira Wacker kiesett. Azaz... Eredetileg úgy volt, hogy az utolsó három esik ki, azután azt javasolták, hogy ne építsék le tovább az I. osztály létszámát — tavaly 16-ról 15-re mentek le —, hanem ellenkezőleg, emeljenek. Legyen újra 16-os létszám. A szövetség elfogadta a javaslatot, s így az Admira Wacker megmenekült a kieséstől.

Az utolsó helyre került Bischofshofen 28 mérkőzésen mindössze egy győzelmet aratott, az Admira Wackert verte meg. A pénztárosuk ennek ellenére elégedett, mert mint mondotta:

— *Az őszi rajtjakor 100 ezer schilling adósságunk volt, most pedig kereken 100 ezer schillingel rendelkezünk.*

Azaz I. osztályon 200 ezret kerestek, sportbelileg azonban kezdhetik elölről.

Meglepően jól hajrázott a bécsi Austria, amely — ha Elszner dr. nem jön, megnyeri a bajnokságot. A kupát a bécsi Rapid nyerte, amely a WSC elleni első döntőn 1:0-ra kikapott, de a visszavágón 3:1-re nyert. Így a KEK-ben a bécsi együttes szerepelhet. A bécsiek azonban nem lehetnek elégedettek, hiszen az első nyolc között mindössze két bécsi található. Ez egyben a magyarázata annak, hogy Bécsben miért csökkent tovább a nézőszám.

A gólkirály Riedl (Austria Wien) lett, s utána elment külföldre.

1.	Innsbruck	28	15	9	4	49-20	39
2.	Austria Wien	28	17	4	7	49-34	38
3.	Vöest Linz	28	15	5	8	52-26	35
4.	Austria Salzb.	28	12	11	5	47-29	35
5.	Rapid	28	12	9	7	39-23	33
6.	Alp. Donawitz	28	10	10	8	31-28	30
7.	Sturm Graz	28	13	4	11	37-39	30
8.	Grazer AK	28	9	10	9	32-42	28
9.	Vienna	28	9	7	12	30-31	25
10.	WSC	28	10	5	13	27-43	25
11.	Eisenstadt	28	9	6	13	29-30	24
12.	Linzer ASK	28	8	8	12	37-39	24
13.	Admira Wacker	28	6	12	10	31-39	24
14.	Simmering	28	8	6	14	23-48	22
15.	Bischofshofen	28	1	6	21	22-64	8

OLASZORSZÁG

Az A-osztályról már a legutóbbi számunkban írtunk, azóta befejeződött a küzdelem a B-osztályban is, s mert a magyar totóban nagyon gyakran szerepelnek a B-osztályú találkozók — érdemes eltenni a B-osztály 1971—72-évi végeredményét. Az első három felkerült az A-osztályba, az utolsó három pedig kiesett. Helyükre az A-osztályból a Mantova, a Catanzaro, Varese, a C-osztályból pedig a Lecco, az Ascoli és a Brindisi került. A B-osztály gólkirálya 31 góllal Chinaglia (Lazio). A Ternana, a Lazio, a Palermo és a Reggiana otthon veretlen maradt. Ami a totó szempontjából a legfeltűnőbb: 380 mérkőzés közül 140 hozott döntetlent!

1.	Ternana	38	18	14	6	43-28	50
2.	Lazio	38	18	13	7	48-28	49
3.	Palermo	38	17	14	7	35-22	48
4.	Como	38	14	18	6	36-24	46
5.	Reggiana	38	14	17	7	42-23	45
6.	Cesena	38	13	17	8	36-25	43
7.	Perugia	38	15	13	10	34-29	43
8.	Catania	38	14	13	11	34-27	41
9.	Foggia	38	13	15	10	39-33	41
10.	Genoa	38	14	13	11	35-34	41
11.	Bari	38	12	16	10	36-31	40
12.	Brescia	38	11	16	11	29-25	38
13.	Taranto	38	11	14	13	29-31	36
14.	Novara	38	14	8	16	40-45	36
15.	Arezzo	38	8	17	13	28-37	33
16.	Reggina	38	8	13	17	23-41	28
17.	Monza	38	6	16	16	20-37	28
18.	Livorno	38	7	12	19	21-42	26
19.	Sorrento	38	8	9	21	23-42	25
20.	Modena	38	5	12	21	22-49	22

SVÁJC

Nem ismétlődött meg a tavalyi eset ... Akkor a Grasshoppers és a Basel egyforma pontszámmal végzett az első helyen, s mert a gólkülönbség sem a bajnoki cím sorsát, sem a kiesést nem döntheti el, bajnoki döntőt kellett játszani, s azon a Grasshoppers 4:3 arányú győzelemmel megszerezte az első helyet. Ezúttal csak egy kicsit volt hasonló az eset... Az történt ugyanis, hogy az FC Zürich három pont előnnyel fordult az 1. helyen az őszi idény befejezése után. Tavasszal a Basel szerepelt jobban, de a kupadöntőn az FC Zürich 1:0-ra nyert a bázeliek ellen. Az utolsó fordulóban volt az egymás elleni rangadójuk, Bázelban a Basel két pont előnnyel állt ki, s ha a Zürich ekkor is nyer, beéri vetélytársát, s ismét bajnoki döntő döntött volna. De... A Basel nagy játékkal vágott vissza: 4:0-ra győzött. A kitűnő Odermatt két gólt készitett elő és a másik kettőt pedig ő maga szerezte. Immár hatodszor lett bajnok az FC Basel, s ebből négyszer a legutóbbi hat évben. Az utolsó fordulóban, a rangadón megdőlt a bajnoki nézőcsúcs: 54 700 ember jelent meg. A nézőszám egyébként évről évre csökkent Svájcban. Ebben az évben az egy mérkőzésre eső átlagos nézőszám 7000 volt. Átlagban 3,01 gól jutott egy-egy mérkőzésre, s góllövőlista 1. helyén holtverseny támadt Dörfel (Servette) és Dimmeler (Winterthur) között. Mindketten 17 gólt értek el.

Valamennyi svájci bajnokságot összesitve a következő élcsoportot kapjuk: 1. Grasshoppers Zürich 1192 pont, 2. Lausanne 1188, 3. Servette Genf 1169, 4. Young Boys Bern 1065, 5. FC Basel 1000 pont, azaz a bázeliek most léptek az 1000 pontosok társaságába.

1.	Basel	26	18	7	1	66-28	43
2.	Zürich	26	17	5	4	55-28	39
3.	Grasshoppers	26	16	6	4	56-24	38
4.	Lausanne	26	12	6	8	50-36	30
5.	Young Boys	26	12	5	9	46-31	29
6.	Winterthur	26	12	4	10	37-32	28
7.	Sion	26	9	8	9	37-36	26
8.	Servette	26	10	5	11	39-47	25
9.	Lugano	26	8	7	11	33-39	23
10.	Grenchen	26	6	11	9	27-40	23
11.	Chaux-de-Fonds	26	7	7	12	25-45	21
12.	St. Gallen	26	4	7	15	27-46	15
13.	Luzern	26	6	3	17	24-49	15
14.	Biel	26	2	5	19	26-67	9

A Biel simán esett ki, a St. Gallen és a Luzern osztályozót vívott a bentmaradásért, s a St. Gallen 4:1-re nyert. Feljutott: Chiasso és Fribourg A KEK-ben a Zürich szerepel.

ALBÁNIA

Tavaly a 17. Nendori Tirana — november 17-én szabadult fel Albánia s erről nevezték el az egyesületet — volt a bajnok, most azonban a 2. helyre szorult. A bajnokságot az a Vlaznia nyerte, amely tavaly az egyedüli visszalépő volt a nemzetközi kupa küzdelemek során. A bécsi Rapiddal szemben nem állt ki az UEFA Kupabeli találkozóra. A bajnokságot viszont megérdemelten nyerte, mert a legegyenletesebb formát nyújtotta. Általában az élcsoportbeliek között nem volt sok különbség. Ami feltűnő: alig akadt dolga a fegyelmi bizottságnak. Gól nagyon kevés esett átlagban csak 2,09 jut egy-egy mérkőzésre.

1.	Vlaznia	26	15	10	1	48:15	40
2.	17. Nendori T.	26	14	9	3	44:23	37
3.	Dinamo T.	26	13	10	3	45:20	36
4.	Parizani T.	26	13	8	5	35:21	34
5.	Labinoti	26	9	14	3	30:16	32
6.	Besa	26	10	11	5	36:20	31
7.	Shenkdia	26	12	5	9	36:33	29
8.	Lokomotiva	26	9	7	10	27:31	25
9.	Skenderbeu	26	6	12	8	23:23	24
10.	Flamurtari	26	8	8	10	25:34	24
11.	Traktori	26	5	9	12	23:36	19
12.	Luftetari	26	6	3	17	13:38	15
13.	Tomori	26	3	4	19	15:56	10
14.	Studenti	26	1	6	19	9:43	8

M. B.

(Folytatjuk)

LABDARÚGÁS

A Magyar Labdarúgó Szövetség lapja. Szerkeszti a szerkesztő bizottság. Felelős szerkesztő: **Tabák Endre,** Szerkesztő: **Hoffer József.** Szerkesztőség: Budapest VI., Népköztársaság útja 47. Telefon: 425-103.

Felelős kiadó: **Tóth László** igazgató. Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesitőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI Budapest V., József nádor tér 1.) közvetlenül, vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI MNB 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámára. **Egyes szám ára: 4 forint. Előfizetés negyedévre 12 forint, félévre 24 forint, egy évre 48 forint.**

INDEX: 25 501

72.8031 Egyetemi Nyomda, Budapest
Felelős vezető: **Janka Gyula** igazgató

Ne legyen esti meccs?

Manlio Scopigno, a Cagliari edzője hadjáratot indított az esti mérkőzések ellen. Véleménye szerint a villanyfény melletti összecsapásokat olyan valaki találta ki, akinek szüksége volt a felesége előtt valamilyen alibire ahhoz, hogy este kimaradhasson...

●

Komolyabbra fordítva a szót, Scopigno úgy véli, hogy az esti világítás természetellenessé teszi a játékot.

— *Gyakran felmerül a kérdés, hogy miért esik olyan sok fejesgól az esti mérkőzéseken. Nos, a magyarázat egyszerű* — érvel a sardegnai piros-kékek mestere —, *hiszen a kapusokat elvakítja a reflektorok fénye, nem látják a labdát. A mezőnyjátékosok sem tudják megfelelően áttekinteni a pályát, mert az árnyékok megtévesztően befolyásolják a látást. S végül a nézők számára sem öröm, hogy a lelátóról nem lehet megkülönböztetni egymástól a játékosokat, csak a szőke hajak világítanak a mesterséges fényben. Nem is szólva arról, hogy a vidéki szurkolók számára különösen hátrányosak az esti mérkőzések, mert azon nem tudnak résztvenni. Akik például innen 30—40 kilométerre laknak, azért nem jönnek el, mert a meccs után nagyon későn érkeznének haza. A fiatalokat, az iskolásokat pedig a szülők tartják vissza az esti mérkőzések látogatásától.*

Scopigno úr érveinek gazdag tárháza azonban mindezzel még korántsem merült ki. További szakmai és nevelési argumentumokat is felhoz állításainak erősítésére:

— *Mi, szakvezetők igen kényelmetlen helyzetbe kerülünk játékosainkkal szemben is, hiszen nem abban az időpontban edzünk, amikor ezekre a mérkőzésekre sor kerül. Aztán meg egy szép napon a csapat egyik tagja így szólhat hozzám: „Ha maga azt akarja, hogy én minden este tízkor lefeküdjek, akkor miért nem tiltakozik az esti meccs ellen? Ilyenkor ugyanis kénytelenek vagyunk éjfél körül vacsorázni és csak utána kerülhetünk ágyba!*

Így fest tehát az érem egyik oldala, az „ellenzék" egyik olasz szócsöve szerint. A többség viszont — s nekik is nagyon nyomós érveik vannak — amellett kardoskodik, hogy növeljék az esti mérkőzések számát. Hazájában például többek között azt vetik Scopigno szemére, hogy csupán azért tartozik az ellenzők táborába, mert nem képes a Cagliari csapatát villanyfényes találkozóra jól felkészíteni...

Erre azonban már nem lesz alkalma, mert éppen a cikk elkészülte után érkezett a hír: a Cagliari vezetősége minden indokolás nélkül menesztette Scopigno mestert, s új edzőnek Edmondo Fabbrit, a volt szövetségi kapitányt szerződtette.

Miért maradnak otthon?

Nemrégiben megjelent egyik cikkünk arról tájékoztatta olvasóinkat, hogy mit kívánnak tenni az osztrákok a labdarúgópályák nézőtereinek újbóli benépesüléséért. Most Angliából érkeztek érdekes hírek, ahol a Daily Express intézett körkérdést olvasóihoz. A lap arra kért választ, hogy miért nem járnak az emberek még gyakrabban és még többen a labdarúgó mérkőzésekre.

●

A beküldött vélemények igen érdekes képet mutatnak. Nagy meglepetésre az első helyen olyan indok áll, amelyre a szakértők alig gondoltak: az egyre terebélyesedő durvaság és botránytömeg — a lelátókon! Úgy tűnik tehát, hogy a labdarúgás kedvelő angol polgár inkább lemond szokásos szombati csemegéjéről, mintsem provokációk és verekedések szenvedő alanya legyen. Másodsorban a túlzottan védekező játékot hozzák fel, a gólszegénységet, amely savától-borsától fosztja meg a labdarúgást, egyben a nézőket az igazi szórakozástól. Sok szurkoló nagyon drágának tartja a belépődíjakat, mert igen csak sokat kell fizetni egy-egy meccsjegyért. Kapcsolódik ehhez a sorrendben a negyedik indok, amely szerint a stadionok, pályák nézőterei nagyon elhanyagolt állapotban vannak, a piszok és a kultúrátlan környezet bizony nem vonzza az embereket. Ötödik helyen nyer említést a szívet-lelket éppen nem gyönyörködtető durva játék, a sok szabálytalanság, a sokszor — a szó szoros értelmében vett — „öldöklő" küzdelem...

E nagyon is megszívlelésre méltó érvek mellett még más okokról is írnak a sokszor indokolatlanul hidegvérűnek tartott angolok. Válaszában nem kevés szurkoló hivatkozik arra, hogy az élvonalbeli labdarúgók jövedelme egy dolgozó keresetének öt-tízszerese, s ennek ellenére a mérkőzéseken nem nyújtják tudásuk legjavát, sőt lélektelenül és únottan játszanak. Sokan tehát ezért fordítottak hátat a labdarúgó mérkőzések megtekintésének. Mindezen túl a válaszlevelekből kitűnt, hogy az idősebbek már szívesebben töltik a hétvégét családjuk körében, mint a sportpályák nézőterén. Mások a játékvezetők elfogultságát hozták fel indokul, voltak, akik a televízió konkurrenciáját jelölték meg.

Bármi is legyen azonban az ok, a tény Angliában is az, hogy a nézőszám összességében nem emelkedik kellő mértékben. A Manchester United mérkőzésein egy év leforgása alatt az átlagos nézőszám, amely 53 662 volt, 32 150-re esett vissza, a Leeds Unitednél a két viszonyszám így alakult: 42 433—20 781.

— *Ha ez így megy tovább, a csőd szélére kerülünk.* — nyilatkozta Fred Dewey, a Cardiff City elnöke. Az is bizonyos, hogy az angol válogatott és a klubcsapatok kevés sikerrel járó nemzetközi szereplése is károsan befolyásolja a mérkőzések látogatottságát. Angliában sem problémamentes tehát a futballhelyzet!

Ferencváros—Bp. Honvéd 4:2. Kű a Ferencváros negyedik gólját fejeli. (MTI Foto, Kovács Gyula felvétele.)

Jól sikerült felvétel az Olimpique Marseille—Bastia kupadöntőről, amelyet a Marseille csapata 2:1 arányban nyert meg. Roger Magnusson (baloldalt), a Marseille svéd játékosa kapura lő. (MTI Külföldi Képszolgálat.)

LABDARÚGÁS

Európa-bajnok: NSZK. Balról: Beckenbauer (csapatkapitány), Maier, Schwarzenbeck, Heynckes, Netzer, Wimmer, Müller, Höttges, E. Kremers, Breitner, Hoeness.